

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURO TREBNJE

**UNIVERZA ZA
TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE**

Poročilo o delu
v šolskem letu 2011/2012

Program dela
za šolsko leto 2012/2013

KAZALO

ZAHVALA	4
NAGOVOR PREDSEDNICE	5
SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	6
POROČILO O DELU UTŽO V ŠTUDIJSKEM LETU 2011/2012	7
STATISTIČNI PODATKI	7
ZADOVOLJSTVO ČLANOV – REZULTATI ANKETE	9
DELAVNICE IN KROŽKI V ŠTUDIJSKEM LETU 2011/2012	11
DELAVNICE	11
KROŽKI	12
POPOTNE MALHE IN ZAKLJUČNA EKSURZIJA	14
DELAVNICE V OKVIRU PROJEKTA CVŽU DOLENJSKA	16
POROČILA KROŽKOV	20
ZAČETNI TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA	20
ZAČETNI TEČAJ NEMŠKEGA JEZIKA	20
ANGLEŠČINA – NADALJEVALNI	21
ŠPANŠČINA ZAČETNI	22
KROŽEK ŠPANSKEGA JEZIKA	23
FOLKLORNA SKUPINA NASMEH	23
DOGAJANJA FOLKLORNE SKUPINE NASMEH V ŠOLSKEM LETU 2011/12	24
PLESNA SKUPINA MAVRICA	26
USPEŠNO ŠOLSKO LETO JE ZA NAMI – PLESNA SKUPINA AJDA	28
PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI V PLESNI SKUPINI AJDA	29
LIKOVNO USTVARJALNI KROŽEK TREBNJE	30
ZAČETNI TEČAJ KLEKLJANJA Z MENTORICO MARTINO IN UČENKAMI	31
KLEKLJARSKI KROŽEK – NADALJEVALNI	32
NEKOGA MORAŠ IMETI RAD	33
POHODNIŠTVO	34
POHOD DO NAJDEBELEJŠEGA KOSTANJA	34
MARTINOV POHOD OD BREZOVEGA DO APNENIKA	35
POHOD PO ZAPLAŠKIH STEZICAH	36
POHOD PO SLOVENSKI ISTRI: OD IZOLE DO SEČOVELJ	37
POHOD OB KULTURNEM PRAZNIKU SKOZI PAVČKOVO ROJSTNO VAS	38
POHOD PO POSAVSKEM HRIBOVJU DO KMETIJE NA PUSTEM VRHU	39
POHOD PO POTI SPEČE LEPOTICE	40
POHODNIŠTVO: VRŠIČ – DOLINA SOČE – TRENTA	41
POHOD PO SOŠKI POTI	42
USTVARJALNI KROŽEK MOKRONOG – OBLIKOVANJE KERAMIKE	43
USTVARJALNI KROŽEK ŠENTRUPERT	44
ROČNA DELA MIRNA	45
KRUH IN PECIVO PO DOMAČE	45
ZDRAVILNA ZELIŠČA MIRNA	47
REKREACIJA MIRNA	47
ZDRAVA REKREACIJA TREBNJE	48
KROŽEK SPOZNAVANJA IN UPORABE ZDRAVILNIH ZELIŠČ ŠENTLOVRENC – VELIKA LOKA	48
POPOTNE MALHE	50
GRAD STRUGA IN MATJAŽEVA DOMAČIJA	50
SUHOKRANJSKA DOŽIVETJA	51
OD UST DO UST	53
OBISK PREŠERNOVE ROJSTNE HIŠE	55
STIŠKI ŠAMOSTAN	57
ZAKLJUČNA EKSURZIJA	58
PESEM O PESMI	60
DRUGE AKTIVNOSTI	61
PREDLOG PROGRAMA ZA ŠTUDIJSKO LETO 2012/2013	62
ČLANI SO ZAPISALI TUDI	63
LITERATKE VEZI	64
SANJE	65
SANJSKI KOTIČEK	67
MUZEJ STARIH PREDMETOV	67

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje,
Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje
Telefon: 07/ 34-82-100, Telefaks: 07/ 34-82-102
Spletna stran: www.ciktrebnje.si
Elektronski naslov: info@ciktrebnje.si

Direktorica CIK Trebnje: Patricija Pavlič

GLASILO UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Leto: 2012

Naklada: 350

Tisk: Repovž d. o. o.

Uredništvo:
Francka Grošel
Milena Hvastija
Silva Mežnar
Patricija Pavlič

Oblikovanje:
Katja Cugelj

Lektoriranje:
Ivanka Višček

Organi Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje:

a) Predsednica upravnega odbora:

Silva Mežnar
Majda Ivanov, namestnica predsednice

b) Upravni odbor:

Francka Grošel – predstavnica Občine Trebnje
Silva Mežnar – predstavnica Občine Trebnje
Majda Ivanov – predstavnica Občine Trebnje
Milena Hvastija – predstavnica CIK Trebnje
Tomaž Povšič – predstavnik Občine Mirna
Zdenka Novak – predstavnica Občine Mokronog-Trebelno
Viktor Uhan – predstavnik Občine Šentrupert

c) Zbor članov:

vsi člani UTŽO

ZAHVALA

Za uspešno delovanje UTŽO se zahvaljujemo:

Centru za izobraževanje in kulturo Trebnje, za finančno podporo Občini Trebnje, Občini Mokronog-Trebelno, Občini Šentrupert, Občini Mirna, Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Domu starejših občanov Trebnje, OŠ Mirna, OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, OŠ Mokronog, DU Mirna, DU Velika Loka, DU Šentrupert in Društvu kmečkih žena Šmarnice Šentrupert ter Izletniški kmetiji Kazina Šentlovrenc.

Za sodelovanje se zahvaljujemo tudi Glasbeni šoli Trebnje in Vrtcu Trebnje, ki nas vseskozi spremljata in bogatita kulturne dogodke na naših srečanjih.

Drage članice in člani UTŽO!

Že lansko leto smo v Mokronogu napovedali, da bo prvo srečanje v letošnjem študijskem letu v Šentrupertu. In res smo se zbrali v OŠ dr. Pavla Lunačka. Udeležence smo iz Trebnjega popeljali v Šentrupert z avtobusom. Bilo nas je veliko, povabilu pa so se odzvali tudi župani. Učenci OŠ so nam pripravili kratek program, predstavila pa se je tudi naša najmlajša plesna skupina Mavrica. Po končanem programu smo si ogledali stalno razstavo Izvirne ilustracije mladinskih del ter razstavo Slovenske slikanice za otroke sveta. Drugi torek v oktobru smo v prostorih CIK Trebnje pripravili vsakoletno razstavo, ki tudi tokrat odraža bogato ustvarjalnost krožkov ter njihovih aktivnosti.

Delavnice so potekale po načrtanem programu, ki ga je upravni odbor pripravil že v aprilu. Zaradi bolezni predavatelja smo morali enkrat temo zamenjati. Dvajset krožkov je na začetku študijskega leta prijavilo delovanje, vendar trije niso zaživel. Na Mirni nismo realizirali računalniškega krožka, saj se nikakor nismo mogli dogovoriti glede prostora oziroma mentorja, fotografski krožek bomo realizirali na začetku novega študijskega leta, za zgodovinski krožek pa bomo morali poiskati novega mentorja. Zaživel so nekateri novi krožki, ki so dobro delovali – krožek nemškega jezika, španščine, nova skupina klekljanja, začetna skupina angleškega jezika.

Obisk delavnic je bil dober, na popotnih malhah pa je bilo nekaj manj udeležencev kot v preteklem letu. Povečalo se je število udeležencev na pohodih, kar je zelo dobro, saj je hoja za naše zdravje in vitalnost še kako pomembna.

Na novoletnem srečanju smo se spomnili vseh članov, ki so v tem letu praznovali okroglo obletnico in jim podarili darila, ki so jih pripravile članice Ustvarjalnega krožka Šentrupert. Ob osmem marcu pa so članice tega krožka pripravile za vse udeležence delavnice in goste šopke vrtnic iz ličja. Gospod Zupan, ki že vsa leta vsebinsko pripravlja obeležja obeh praznikov, je povabil zanimivo gostjo, zdravnico pediatrijo, znanstvenico, pedagoginjo, gospo Zoro Konjajev, ponosno pripadnico narodnoosvobodilnega boja, ki je pri devetdesetih polna načrtov. Ob kulturnem prazniku pa je bil gost »naše gore list«, dr. Miha Japelj, raziskovalec, predavatelj, znanstvenik.

Ob zaključku študijskega leta smo z anketo želeli izvedeti, kako ste bili zadovoljni z letošnjimi izbranimi temami in našim delom. Hvala vam za zaupanje, spodbudne besede in veliko predlogov za delavnice in popotne malhe v novem študijskem letu. Predloge ste nam poslali tudi po pošti. Takega sodelovanja si želimo še več, saj se dobro zavedamo, da bomo le s skupnimi močmi sestavili dober in zanimiv program, ki mora biti raznolik, sestavljen iz različnih področij, da v njem vsakdo lahko najde vsebine, ki ga zanimajo, področja, ki jih še ne pozna ali pa o njih premalo ve.

Število naših članov iz leta v leto narašča. Želimo, da se nam pridruži čim več članov, saj je zelo pomembno, da se po upokojitvi ne zapustimo, da ohranimo znanje, ki smo ga osvojili, da ga razširjamo, da po dolgih letih odrekanja začnemo delati tisto, kar nas veseli, da se družimo. Zato povabite v naše vrste prijatelje, sosede, znance. Pokažite jim ta bilten, ki je bogatejši od lanskega, predstavite jim, kaj delamo, o čem se pogovarjamo, kaj novega smo v preteklem letu izvedeli, kaj smo se naučili. Naša vrata so odprta vsem, ki želijo pridobiti novih znanj, so željni druženja in tkanja novih prijateljstev.

Vsem, ki ste pridno obiskovali naše delavnice, delovali v krožkih, se udeleževali drugih oblik druženja, hvala. Zahvaljujem se tudi članom upravnega odbora za konstruktivno sodelovanje pri načrtovanju programa ter delavkam CIK Trebnje za vso pomoč pri realizaciji programa ter vedno prijazen sprejem.

Silva Mežnar, predsednica UTŽO Trebnje

SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Po različnih krajih Slovenije deluje 45 univerz za tretje življenjsko obdobje. Povezane so v Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje, s sedežem v Ljubljani, predseduje pa ji gospa dr. Ana Kranjc. Člani mreže univerz za tretje življenjsko obdobje smo tudi mi, istočasno pa zastopamo dolenjske univerze v Svetu Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

Cilj povezovanja v mrežo je zapisan na internetni strani Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje: "Z izobraževanjem, prostovoljstvom in javnim delovanjem si v tej mreži prizadevamo za tesnejše povezovanje generacij ter višjo stopnjo sodelovanja starejših v družbi."

Silva Mežnar

Tri najbolj zahtevne naloge na svetu niso fizična, junaška dejanja ali intelektualni presežki, pač pa zmožnost:

- odgovoriti na sovraštvo z ljubeznijo,
- vključiti izključene,
- priznati, da si naredil napako.

(Sydney Harris)

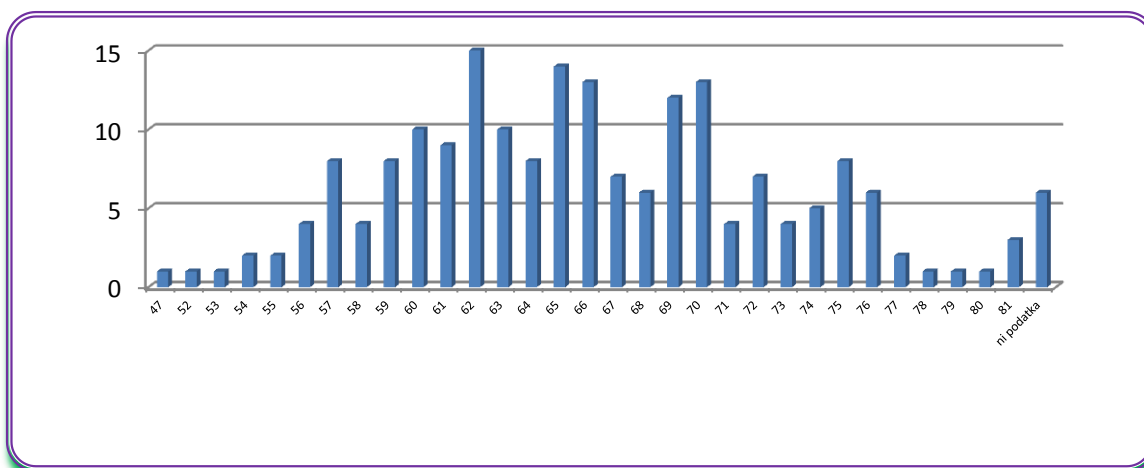

<http://www.google.si/search?num=10&hl>

STATISTIČNI PODATKI

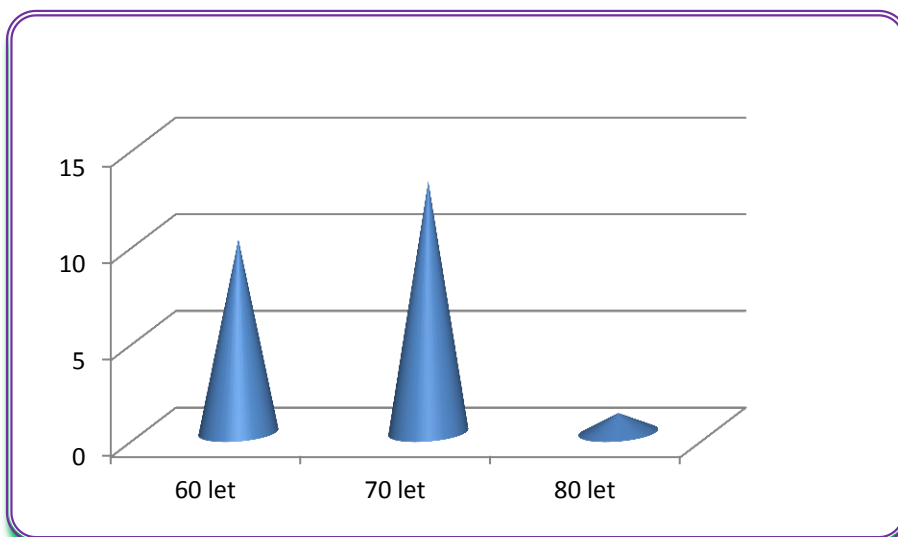
V šolskem letu 2011/2012 je bilo vpisanih (plačalo članarino) 196 članov, od tega 20 moških in 176 žensk.

GRAF 1: ČLANI PO STAROSTI

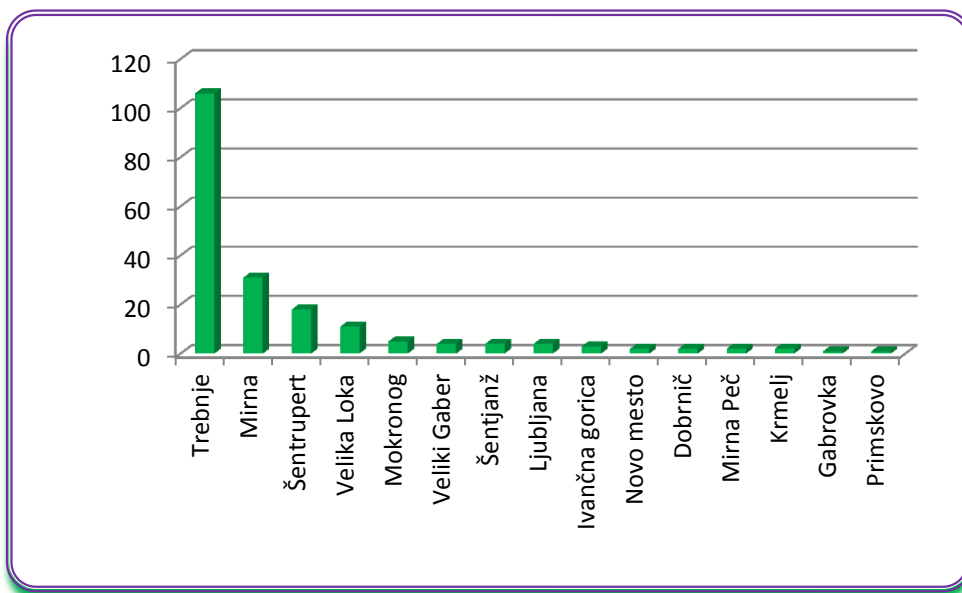
Iz grafa je razvidno, da je največ članov, ki so v letu 2011 praznovali 62 let, kar 15 je takšnih. Povprečna starost članov je 65,77 let.

GRAF 2: JUBILANTI V LETU 2011

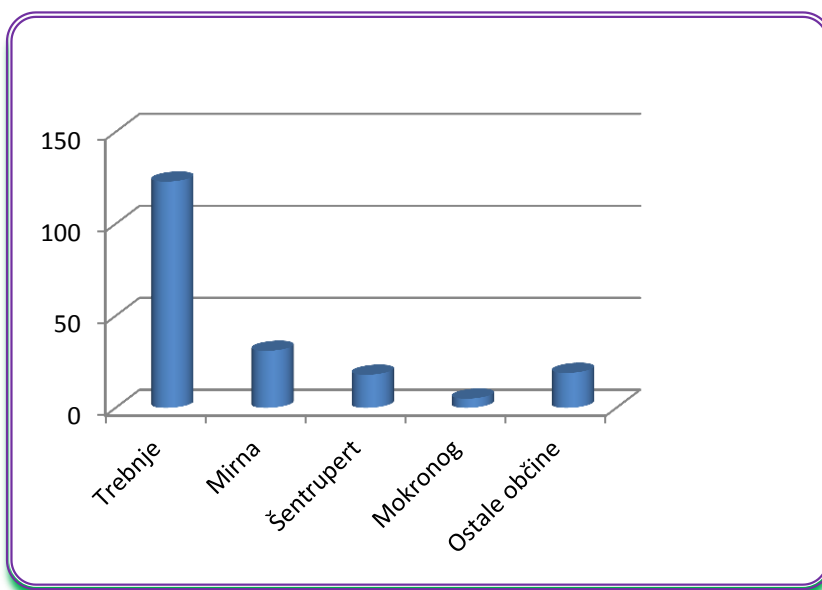
Za novo leto smo obdarili 24 članov, ki so v letu 2011 praznovali »okrogli« rojstni dan. V letu 2011 je 10 članov praznovalo 60 let, 13 članov 70 let in 1 član 80 let.

GRAF 3: ŠTEVILO ČLANOV PO KRAJIH

Iz grafa je razvidno, da največ članov prihaja iz Trebnjega, sledijo člani z Mirne, iz Šentruperta, Velike Loke, Mokronoga, Velikega Gabra ...

GRAF 4: ČLANI PO OBČINAH

Največ članov UTŽO, kar 123, prihaja iz občine Trebnje, 31 članov je iz občine Mirna, 18 članov prihaja iz občine Šentrupert ter 5 iz občine Mokronog-Trebelno. 19 članov prihaja iz ostalih občin (Mirna Peč, Ljubljana, Ivančna Gorica, Sevnica).

ZADOVOLJSTVO ČLANOV – REZULTATI ANKETE

Na upravnem odboru smo se dogovorili, da s pomočjo vprašalnikov pridobimo povratno informacijo, kako so člani UTŽO zadovoljni z vsebino delavnic, ponudbo krožkov, delom upravnega odbora in delavcev CIK Trebnje, ki so tesno povezani z dejavnostjo UTŽO. Rezultati so dobro vodilo za izboljšanje kakovosti našega dela, pridobili pa smo tudi veliko idej za obogatitev vsebine naših delavnic, kar smo že uporabili pri pripravi programa za leto 2012/2013. Anketo je izpolnilo 74 članov UTŽO.

Delavnica, izvajalec	Zadovoljstvo	Št.	%
Sipine relija Dakar, Miran Stanovnik	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	43 16 0 12 3	58,10 21,62 0 16,21 4,1
Društvo tačke pomagačke: Terapija s pomočjo psov	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	21 26 1 17 9	28,38 35,14 1,3 22,57 12,16
Zavod PIP: Varstvo potrošnikov	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	12 41 2 12 7	16,21 55,41 2,7 16,21 9,4
Kambodža, Andreja Rustja	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	38 15 0 13 8	51,35 20,27 0 17,57 10,81
Kako do boljšega psihičnega, fizičnega in čustvenega počutja, Metka Furlani	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	34 26 1 6 7	45,95 35,14 1,3 8,1 9,4
Kako zgraditi zdravo samopodobo, Nevenka Dautanac	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	27 29 0 11 7	36,48 39,18 0 14,86 9,4
Spremembe na očeh pri starejših, Dušan Pušnik	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	51 16 3 3 1	68,91 21,62 4,1 4,1 1,3
Čustvena svoboda, EFT tehnika, Pika Rajnar	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	22 25 1 14 12	29,73 33,78 1,3 18,92 16,21
Minerali, Tomaž Majcen	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	17 25 2 22 8	22,97 33,78 2,7 29,73 10,81
Arheološka izkopavanja v trebanjski dolini, Uroš Bavec	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	16 18 1 30 9	21,62 24,32 1,3 40,54 12,16
Homeopatska zdravila, Indira Zanco	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	4 28 15 19 8	5,4 37,84 20,27 25,67 10,81
Društvo Gaia: Balkonske rastline	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	24 34 0 11 5	32,43 45,95 0 14,86 6,7
Popotne malhe	zelo zadovoljen zadovoljen nisem bil zadovoljen delavnice se nisem udeležil NI ODGOVORA	35 17 1 13 5	47,30 22,97 1,3 17,56 6,7

V naslednjem šolskem letu želim, da torkove delavnice potekajo v naslednjem terminu

od 9.00 do 11.15 ure, (ODMOR)	40	55,55
od 9.00 do 11.00 ure,	32	44,44
• pred predavanji	1	1,37
• po predavanjih	3	4,20
• kava ni potrebna	21	29,17
• NI ODGOVORA	7	9,70

Kako ste zadovoljni z **načinom dela** UTŽO Trebnje

- z delom celotne dejavnosti UTŽO	sem zelo zadovoljen	39	52,7
	sem zadovoljen	29	39,19
	nisem zadovoljen	0	0
	NI ODGOVORA	6	8,11
- z delom upravnega odbora UTŽO	sem zelo zadovoljen	31	41,89
	sem zadovoljen	34	45,95
	nisem zadovoljen	0	0
	NI ODGOVORA	9	12,16
- z načinom obveščanja in informiranja o dogodkih	sem zelo zadovoljen	38	51,49
	sem zadovoljen	27	36,49
	nisem zadovoljen	0	0
	NI ODGOVORA	9	12,16
- s kakovostjo storitev na CIK Trebnje	sem zelo zadovoljen	38	51,35
	sem zadovoljen	31	41,89
	nisem zadovoljen	0	0
	NI ODGOVORA	5	6,7

V prihodnje predlagam naslednje izboljšave:

Želim več podatkov o vsebini popotne malhe

Vaše zadovoljstvo z dejavnostmi UTŽO **na lokacijah:**

Lokacija:	Šentrupert		
Dobro je, da so predavanja tudi v Šentrupertu	se strinjam	16	
	se ne strinjam	1	
Dobro je, da so študijski krožki tudi v Šentrupertu	se strinjam	14	
	se ne strinjam	1	
Lokacija:	Mirna		
Dobro je, da so predavanja tudi na Mirni	se strinjam	18	
	se ne strinjam	0	
Dobro je, da so študijski krožki tudi na Mirni	se strinjam	18	
	se ne strinjam	0	
Lokacija:	Mokronog		
Dobro je, da so predavanja tudi v Mokronogu	se strinjam	13	
	se ne strinjam	0	
Dobro je, da so študijski krožki tudi v Mokronogu	se strinjam	12	
	se ne strinjam	0	
Lokacija:	Šentlovrenc		
Dobro je, da so predavanja tudi v Šentlovrencu	se strinjam	15	
	se ne strinjam	0	
Dobro je, da so študijski krožki tudi v Šentlovrencu	se strinjam	14	
	se ne strinjam	0	

Vsak torek v mesecu

Na naših srečanjih ob torkih smo pridobivali nova znanja, utrjevali in obnavljali že pridobljena ter tako skrbeli za svoj osebnostni razvoj. V krožkih pa smo se učili, rekreirali, ustvarjali.

Enkrat mesečno smo se podali na pot – na strokovno ekskurzijo – popotno malho. Spoznavali smo kraje po Sloveniji in v zamejstvu. Strokovne ekskurzije vodi turistični vodič gospod Jože Kukman, ki je tudi član naše UTŽO.

Tako smo torkove delavnice razdelili na področja:

- splošne teme
- potopisna razvajanja
- socialno-zdravstvene teme
- popotna malha

DELAVNICE

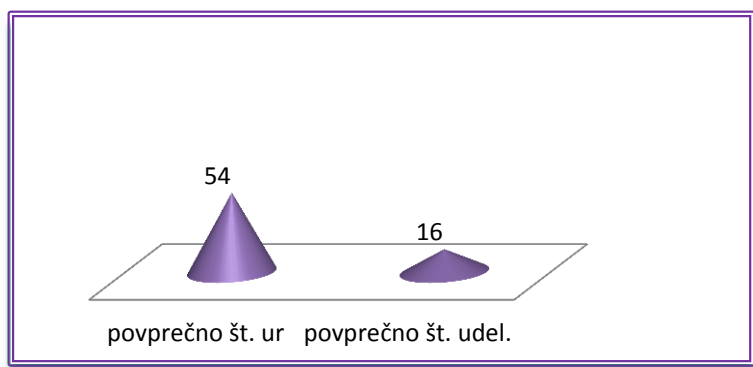
oktober 2011	Sipine relija Dakar, Miran Stanovnik	Dirkati z navigacijsko napravo v puščavi po sipinah je pravi izziv.
oktober 2011	Društvo tačke pomagačke: Terapija s pomočjo psov	»Malim bolnikom prinašamo dobro voljo in pozitivno energijo.«
november 2011	Zavod PIP: Varstvo potrošnikov	Naši potrošniki so vse bolj osveščeni, vendar še vedno ne dovolj.
november 2011	Kambodža, Andreja Rustja	Kambodža je zadnja država na Indokitajskem polotoku, ki je še niso odkrile trume turistov. Za večino je edini postanek Siem Reap s templji Angkorja, ko hitijo naprej v sosednje države, vendar je Kambodža veliko več kot to.
november 2011	Srčno žilne bolezni in sladkorna, Elizabeta Žlajpah	Srčno žilne bolezni so vodilni vzrok obolenosti in smrtnosti v razvitem svetu.
december 2011	Kako do boljšega psihičnega, fizičnega in čustvenega počutja, Metka Furlani	Dotaknili smo se pogojev, ki jih mora posameznik izpolnjevati za uspešno starost, ter potreb, ki jih mora zadovoljiti. Delali smo vaje dihanja s trebuhom in fantazijsko potovanje, ki je bilo za vse popolnoma nova in pozitivna izkušnja.
januar 2012	Kako zgraditi zdravo samopodobo, Nevenka Dautanac	Pot do zdrave samozavesti: prepoznati svoje slabosti in prednosti, izpostavljanje problemov in iskanje rešitev, iskati moč v padcih.
januar 2012	Skandinavija v kraljestvu lososov, Tanja Žnidarčič	Skandinavija popotnika tako navduši, da se tja zagotovo še kdaj vrne.
januar 2012	Spremembe na očeh pri starejših, Dušan Pušnik	Bolezenske spremembe na očeh in zdravljenje, okulistični pregledi, laserski posegi in operacije.
januar 2012	Čustvena svoboda, EFT tehnika, Pika Rajnar	Tehnika EFT odstrani energijske blokade in omogoči pretok energije, s čimer dosežemo čustveno razbremenitev. Tehnika je preprosta in jo hitro osvojimo.
februar 2012	Počastitev kulturnega praznika	Joško Zupan in njegov gost dr. Miha Japelj, v kulturnem programu so nastopile plesalke skupine Nasmeh.
februar 2012	Minerali, Tomaž Majcen	Rudnina ali mineral je naravna spojina z značilno kristalno zgradbo, nastala s pomočjo geoloških procesov.
marec 2012	Počastitev dneva žena in materinskega dneva	Joško Zupan in njegova gostja, pediatrija Zora dr. Konjajev; v kulturnem programu so nastopili otroci iz vrtca.
marec 2012	Arheološka izkopavanja v trebanjski dolini, Uroš Bavec	Tudi naša dolina je arheološko zanimiva.
marec 2012	Homeopatska zdravila, Indira Zanco	Homeopatska zdravila so rastlinskega, mineralnega ali živalskega izvora. Najpogostejša oblika teh zdravil so kroglice in raztopine.
april 2012	Opravi na vrtu, Društvo Gaia	Tako, kot se skozi posamezne mesece spreminja narava, se spreminjajo tudi vrtna opravila.
april 2012	Doživetja v zaprtih samostanih, Andreja Rustja	Le dobra priporočila in veze so Andreji odprla vrata samostanov.

KROŽKI

TREBNJE: CIK TREBNJE

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDEL.	ŠT. UR
Angleški jezik – začetni tečaj	Rozi Flisar	Andreja Udovč	Petek 9.30 – 11.00	7	30
Angleški jezik – nadaljevalni tečaj	Francka Primožič	Lea Udovč	Ponedeljek 9.30 – 11.00	10	40
Španščina – začetni tečaj	Igor Zaplotnik	Nina Lončar	Petek 8.30 – 11.00	9	34
Nemški jezik – začetni tečaj	Veronika Gričar	Anta Velečič	Sreda 9.30 – 11.00	4	30
Folklorna skupina Nasmeh	Ivanka Novak	Marjan Podobnikar	Četrtek 9.00 – 11.00	16	68
Plesna skupina Ajda	Martina Korošec	Tanja Korošec	Ponedeljek 13.00 – 15.00	16	72
Plesna skupina Mavrica	Marija Šušteršič	Tanja Korošec	Sreda 13.00 – 14.30	18	70
Klekljarski krožek – začetni tečaj	Veronika Lumbar	Martina Korošec	Ponedeljek 14.45 – 17.00	8	51
Klekljarski krožek – nadaljevalni	Emilija Špendal	Martina Korošec	Sreda 15.00 – 17.00	6	48
Zdrava rekreacija	Majda Miklič	Francka Primožič	Pon., čet. 17.00/16.30 – 18.00/17.30	17	41
Likovno ustvarjalni krožek	Majda Miklič	Stanka Pungartnik	Sreda 9.00 – 11.00	12	76
Pohodništvo	Vanda Gorenjc	Viktor Uhan	Druga sreda v mesecu	64	90

GRAF 5: POVPREČNO ŠTEVILO UDELEŽENCEV IN ŠTEVILO UR KROŽKOV, KI SO POTEKALI V TREBNJEM

Iz grafa je razvidno, da je bilo v trebanjskih krožkih povprečno 16 udeležencev, posamezni krožki pa so trajali v povprečju 54 ur.

MOKRONOG

KROŽEK	ANIMATO-RICA	MENTO-RICA	ČAS	ŠT. UDEL.	ŠT. UR
Likovne ustvarjalnice	Mihaela Hočevar	Ana Cajnko	Četrtek 17.00 – 18.30	7	96

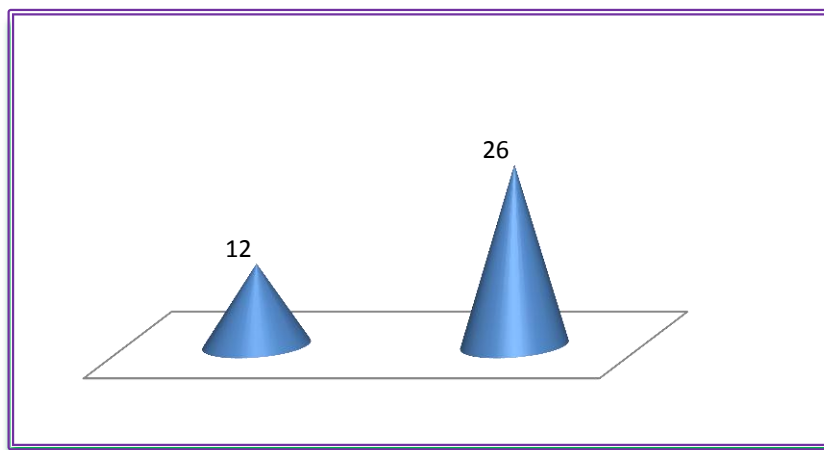
ŠENTRUPERT

KROŽEK	ANIMATO-RICA	MENTO-RICA	ČAS	ŠT. UDEL.	ŠT. UR
Ustvarjalni krožek Šentrupert	Marija Jaklič	Silva Mežnar	Sreda 9.00 – 11.15	11	93

MIRNA

KROŽEK	ANIMATOR-ICA	MENTOR-ICA	ČAS	ŠT. UDEL.	ŠT. UR
Aerobika	Marjana Povšič	Darja Krivec	Ponedeljek 18.00 – 19.00	13	22
Ročna dela	Marjana Povšič	/	Četrtek 15.00 – 17.00	9	60
Zdravilna zelišča	Marjana Povšič	Jože Kukman	Četrtek 15.00 – 16.00	11	8
Peka kruha in pekovskega peciva	Marjana Povšič	Franc Planinc	Sreda, četrtek, petek 15.00 – 18.00	13	12

GRAF 6: POVPREČNO ŠTEVILO UDELEŽENCEV IN ŠTEVILO UR V KROŽKIH, KI SO POTEKALI NA MIRNI

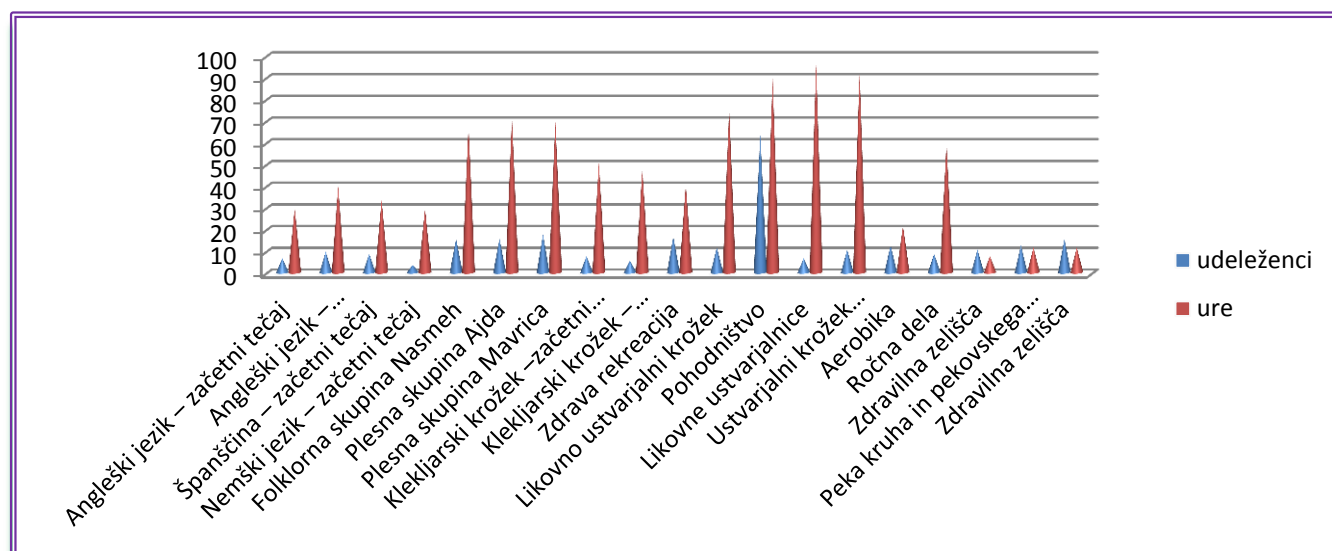

Na Mirni so imeli povprečno 12 udeležencev, posamezni krožki pa so trajali v povprečju 26 ur.

ŠENTLOVRENC

KROŽEK	ANIMATO-RICA	MENTOR	ČAS	ŠT. UDEL.	ŠT. UR
Zdravilna zelišča	Francka Grošel Marta Grmovšek	Jože Kukman	Torek 15.00 – 17.00	16	12

GRAF 7: ŠTEVILO UDELEŽENCEV IN ŠTEVILO OPRAVLJENIH UR PO KROŽKIH

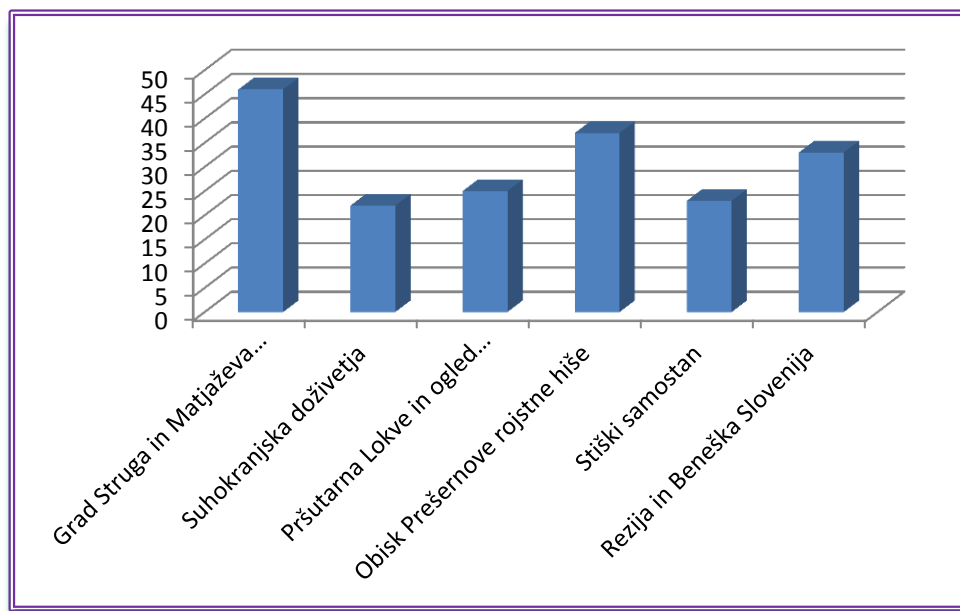

Največ članov je obiskovalo krožek Pohodništvo, in sicer 64. Največ časa so skupaj preživeli člani likovnih ustvarjalnic v Mokronogu, saj so opravili kar 96 ur. Sledita mu Ustvarjalni krožek Šentrupert s 93 izvedenimi urami ter Pohodništvo, kjer je bilo 90 izvedenih ur.

POPOTNE MALHE IN ZAKLJUČNA EKSURZIJA

KRAJ	DATUM	ŠTEV. UDEL.
Grad Struga in Matjaževa domačija	25. 10. 2011	46
Suhokranjska doživetja	29. 11. 2011	22
Pršutarna Lokve in ogled Fabjanove muzejske trgovine	24. 1. 2012	25
Obisk Prešernove rojstne hiše	28. 2. 2012	37
Stiški samostan	27. 3. 2012	23
Rezija in Beneška Slovenija	17. 4. 2012	33

GRAF 8: UDELEŽENCI POPOTNIH MALH

Povprečna udeležba na popotni malhi je bila 31 članov.

Popotne malhe so obiskovali člani iz občin: Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog-Trebelno, Mirna Peč, Ivančna Gorica, Ljubljana in Sevnica. Iz grafa je razvidno, da je bilo največ članov iz občine Trebnje.

Vse sanje se lahko uresničijo, če le imamo pogum ... in pogumni smo!

Vir: <http://www.smashingmagazine.com>

DELAVNICE V OKVIRU PROJEKTA CVŽU DOLENJSKA

V okviru projekta Center vseživljenjskega učenja Dolenjska smo delavnice izvajali v Trebnjem, na Mirni, v Šentrupertu, v Mokronogu in v Šentlovrencu.

TREBNJE: DOM STAREJŠIH OBČANOV

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	6. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	20. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	4. 10. 2011	Kristina Jerič
Motnje spanja in ostale težave starejših	4. 10. 2011	Marijana Klarič Kamin Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	18. 10. 2011	Kristina Jerič
Vodnjaki	18. 10. 2011	Franci Horvat Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	8. 11. 2011	Kristina Jerič
Nova Zelandija	8. 11. 2011	Bojana Darovec Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	22. 11. 2012	Kristina Jerič
Nikaragva	22. 11. 2011	Bojana Darovec Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	6. 12. 2011	Kristina Jerič
Adventni koledar	6. 12. 2011	Silva Mežnar Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	19. 12. 2012	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	3. 1. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	7. 2. 2012	Martina Podlesnik
Lepote Triglavskega pogorja	6. 3. 2012	Franci Horvat Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	6. 3. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	10. 4. 2012	Martina Podlesnik
Cvetje	10. 4. 2012	Franci Horvat Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	15. 5. 2012	Martina Podlesnik
Naravna kozmetika in eterična olja	15. 5. 2012	Nina Medved Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	5. 6. 2012	Martina Podlesnik
Gobe in njihove zdravilne učinkovitosti	5. 6. 2012	Zmagoslav Mihalič Martina Podlesnik

CIK TREBNJE

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	17. 1. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	21. 2. 2012	Martina Podlesnik
Beneška Slovenija	21. 2. 2012	Jože Kukman Martina Podlesnik

Doživetja v zaprtih samostanih	20. 3. 2012	Andreja Rustja Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	20. 3. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	17. 4. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	22. 5. 2012	Martina Podlesnik
Osnove klekiranja	22. 5. 2012	Martina Korošec Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	19. 6. 2012	Martina Podlesnik

MIRNA: KRAJEVNA KNJIŽNICA MIRNA

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	13. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	11. 10. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	15. 11. 2011	Kristina Jerič
Tradicionalna ročna dela – klekiranje	15. 11. 2011	Martina Korošec Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	13. 12. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	10. 1. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	14. 2. 2012	Martina Podlesnik
Pilates	14. 2. 2012	Tanja Brodnik Martina Podlesnik
Doživetja v zaprtih samostanih	13. 3. 2012	Andreja Rustja Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	13. 3. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	24. 4. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	8. 5. 2012	Martina Podlesnik
Predstavitve programa UŽU MI	8. 5. 2012	Kristina Jerič Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	12. 6. 2012	Martina Podlesnik

ŠENTRUPERT: KRAJEVNA KNJIŽNICA ŠENTRUPERT

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	5. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	3. 10. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	7. 11. 2011	Kristina Jerič
Angeli iz ličja	7. 11. 2011	Silva Mežnar Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	5. 12. 2011	Kristina Jerič
Skandinavija v kraljestvu lososov	5. 12. 2011	Tanja Žnidarčič Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	9. 1. 2012	Martina Podlesnik
Vrtnice iz ličja	6. 2. 2012	Silva Mežnar Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	6. 2. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	5. 3. 2012	Martina Podlesnik

Zdrav življenjski slog	5. 3. 2012	Marijana Klarič Kamin Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	2. 4. 2012	Martina Podlesnik
Vezenje	14. 5. 2012	Silva Mežnar Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	14. 5. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	4. 6. 2012	Martina Podlesnik
Gobe in njihove zdravilne učinkovitosti	4. 6. 2012	Zmagoslav Mihalič Martina Podlesnik

MOKRONOG: KRAJEVNA KNJIŽNICA MOKRONOG

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	12. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	10. 10. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	14. 11. 2011	Kristina Jerič
Skandinavija v kraljestvu lososov	14. 11. 2011	Tanja Žnidarčič Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	12. 12. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	16. 1. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	13. 2. 2012	Martina Podlesnik
Beneška Slovenija	13. 2. 2012	Jože Kukman Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	12. 3. 2012	Martina Podlesnik
Doživetja v zaprtih samostanih	12. 3. 2012	Andreja Rustja Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	16. 4. 2012	Martina Podlesnik
Računalništvo za seniorje	21. 5. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	11. 6. 2012	Martina Podlesnik
SNIO	11. 6. 2012	Milena Hvastija Martina Podlesnik

ŠENTLOVRENC: KULTURNI DOM ŠENTLOVRENC

DELAVNICA	DATUM	IZVAJALEC
Individualno učenje osnov računalništva	14. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	21. 9. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	12. 10. 2011	Kristina Jerič
Šopek iz listov javorja	12. 10. 2011	Silva Mežnar Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	26. 10. 2011	Kristina Jerič
Vodnjaki	26. 10. 2011	Franci Horvat Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	9. 11. 2012	Kristina Jerič
Nova Zelandija	9. 11. 2011	Bojana Darovec Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	23. 11. 2011	Kristina Jerič
Motnje spanja in ostale težave starejših	23. 11. 2011	Marijana Klarič Kamin Kristina Jerič

Individualno učenje osnov računalništva	14. 12. 2011	Kristina Jerič
Nikaragva	14. 12. 2011	Bojana Darovec Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	28. 12. 2011	Kristina Jerič
Individualno učenje osnov računalništva	11. 1. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	15. 2. 2012	Martina Podlesnik
Egipt	15. 2. 2012	Franci Horvat Martina Podlesnik
Zdrav življenjski slog	21. 3. 2012	Marijana Klarič Kamin Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	21. 3. 2012	Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	4. 4. 2012	Martina Podlesnik
Velikonočno ustvarjanje	4. 4. 2012	Silva Mežnar Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	9. 5. 2012	Martina Podlesnik
Cvetje	9. 5. 2012	Franci Horvat Martina Podlesnik
Individualno učenje osnov računalništva	13. 6. 2012	Martina Podlesnik
Pilates	13. 6. 2012	Tanja Brodnik Martina Podlesnik

»Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013; razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

ZAČETNI TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA

25. 11. 2011 smo pričele z začetnim tečajem angleškega jezika. Skupina je bila majhna, saj je štela le sedem udeleženk. Srečanja so bila ob petkih, nekajkrat pa tudi v ponedeljek.

Na prvem srečanju smo se ogledovale kot prvošolčki in verjetno vsaka v sebi premlevala, koliko predznanja imajo sošolke. Po začetnih zadregah, osvojitvi prvih fraz in pozdravov smo se sprostile, saj nas je mentorica Andreja Udovč spodbujala in bodrila. Pridno smo se učile besed in jih ponavljale, ker je bil velik poudarek na pravilni izgovarjavi, reševale vaje v delovnem zvezku in delale domače naloge, brale, prevajale – skratka zajemale znanje s polno žlico.

Kar prehitro je minilo načrtovanih 30 šolskih ur, zato se nas je pet odločilo, da z učenjem angleščine še nadaljujemo. S 1. 4. 2012 smo zaključile z dodatnimi desetimi urami. Zadnje ure smo prevajale in zapele pesem F. Sinatra Something Stupid in se poslovile z besedami: See you again soon in željo, da v novem šolskem letu že v oktobru začnemo z obiskovanjem nadaljevalnega tečaja.

Med počitnicami pa bomo poskrbele, da ne bomo preveč pozabile, ker bomo le tako lažje nadgrajevale dosedanje znanje.

Rozi Flisar

ZAČETNI TEČAJ NEMŠKEGA JEZIKA

Tečaj nemškega jezika naše skupine se je pričel 23. novembra 2011. Čeprav smo se tega jezika učili že v srednji šoli, smo ugotovili, da se zaradi premajhne rabe ta spretnost izgubi in pozabi.

V skupini smo bili samo štirje, en moški in tri ženske. Škoda, da se ni odločil še kdo, ker je bilo zelo prijetno. Predavateljica prof. Anta Velečič nam je zanimivo in prijazno podajala snov. Pohvalila nas je, da smo bili aktivni, vestni, vneti za delo in zato zelo uspešni. Z njeno pomočjo smo osvežili in utrdili spretnost konverzacije v nemškem jeziku.

Veronika Gričar

Predavateljica pa je povedala:

Skupina je bila izredno prijetna. Vsi udeleženci so bili aktivni, vestni, vneti za delo in na koncu zelo uspešni.

Delo z njimi mi je bilo v veselje.

Anta Velečič

Tečajnice s predavateljico Anto Velečič; foto: arhiv krožka nemščine

ANGLEŠČINA – NADALJEVALNI

Krožek ali tečaj angleškega jezika poteka že kar nekaj let. Udeleženci se dobro poznamo med seboj in željno smo pričakovali angleščino, ki smo jo imeli vsak ponedeljek ob pol devetih. V minulem šolskem letu smo začeli z učenjem angleščine prej kot običajno, ker smo imeli priliko biti v družbi profesorja angleškega jezika iz Pensilvanije Dona Bleggia in njegove žene Marcie. Marcia je tutor za učence od 1 razreda do končane srednje šole. Obenem Marcia ob koncu šolskega leta preverja znanje teh učencev in jim potrdi njihovo sposobnost za prehod v višji razred. Marcia in Don, starša štirih odraslih sinov sta se odločila, da svojih otrok ne pošljeta v javne šole in sta poučevala svoje otroke doma. Tak način je bil takrat precej neobičajen tudi v USA, sedaj pa se v Pensilvaniji cca 20000 družin odloči za tak način izobraževanja svojih otrok. Druženje z njima je bilo prav prijetno in poučno. Oba sta se trudila govoriti počasi in mi smo jima brez težav sledili in se pogovarjali. Don je bil navdušen in presenečen nad našim znanjem angleščine. Pohvalil je znanje naše profesorice Leje in njeno izgovarjavo.

Skozi šolsko leto smo sledili delovnemu načrtu in uspelo nam je obdelat zastavljene cilje. Spoznavali smo angleško slovnico in njene posebnosti, uspelo se nam je prebiti skozi vse čase, ki jih pozna angleščina in spoznati še mnogo ostalih posebnosti angleškega jezika. Naučili smo se mnogo novih besed, kar je zelo pomembno za lažje razumevanje in sporazumevanje. Ponovno se nam je pridružila še ena članica, ki v preteklem letu ni mogla obiskovati tečaja, tako da nas je bilo sedaj na predavanju 10 slušateljev.

Tak način izobraževanja je mnogo bolj prijeten kot učenje jezika v osnovni šoli. Vse je bolj spontano, sproščeno, zato vabim člane UTŽO, ki še vedno oklevajo bi-nebi, naj se pridružijo nam ali katerikoli drugi skupini. Nič strahu, prijetno druženje in način podajanja snovi, neobremenjeno ponavljanje, nam jezik pokaže v drugačni, bolj prijetni luči. Znanje pa nam ostane in nas bogati.

Igor Zaplotnik

*Predavateljica Lea s stanovskim kolegom Donom Bleggiem ter člani nadaljevalnega krožka angleščine;
foto: arhiv nadaljevalnega krožka angleščine*

ŠPANŠČINA ZAČETNI

Učenci nadaljevalnega tečaja angleščine smo si zaželeli učenja še enega tujega jezika. V preteklem šolskem letu je padla odločitev, da bo to španščina.

Ne vem, ali so bile nadaljevanke tiste, ki so botrovale tej odločitvi. Predlog je dobil podporo in v letošnjem šolskem letu smo začeli s poukom španščine.

Naša učiteljica je študentka Nina Lončar. Prenašanje znanja španščine starejšim je zanjo popolnoma nova izkušnja, ki jo je sprejela kot izziv. Nina se je na vsako uro skrbno pripravila in nam je španščino predstavila na kar najbolj prijeten način.

Tečaja se nas je udeležilo 9 slušateljev, od tega 2 moška (Martin in Igor) in 7 žensk. Spoznavanje španščine, učenje abecede, števil, predstavljajanja in slovnice smo spoznavali preko učbenika in vaj Embarque (Curso de español lengua extranjera), kjer smo spoznavali izletnike na križarjenju. Dodatno smo si pomagali še s Slovnico z vajami za španščino.

Srečevali smo se ob petkih dopoldan in po urah španščine nadaljevali prijetno druženje in prijateljevanje ob kavici. Posebno ta del izobraževanja nam je zelo pri srcu.

Španščina

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Španščina, včasih imenovana tudi **kastiljščina**, je iberoromanski jezik, po številu govorcev pa tretji najbolj razširjeni jezik na svetu. Kot prvi jezik ga govori okoli 440 milijonov ljudi, kar ga uvršča na drugo mesto, obvlada pa ga 490 milijonov govorcev (po ocenah iz leta 2009). Večina govorcev španščine živi v Ameriki.

Španci svojemu jeziku rečejo španščina (špansko *español*), kadar ga primerjajo z drugimi nacionalnimi jeziki (npr. *francoskim* ali *angleškim*), a ga imenujejo kastiljščina (*castellano*), kadar govorijo o regionalnih jezikih Španije (kot so tudi *galicijščina*, *baskovščina* in *katalonščina*). V večini špansko govorečega sveta mu pravijo *castellano*, čeprav je *español* v nekaterih področjih tudi pogost izraz.

Zgodovina

Španščina se je razvila iz vulgarne latinščine pod vplivom baskovščine in arabščine na severu Iberskega polotoka (podobno kot drugi iberoromanski jeziki).

Med rekonkvisto se je to severno narečje razširilo tudi na jug. Med špansko kolonizacijo se je v 16. stoletju jezik razširil v obe Ameriki, Mikronezijo, Guam, Marianske otoke, Palau in Filipine.

V 20. stoletju so španščino uvedli tudi v Ekvatorialni Gvineji in Zahodni Sahari

Španščina (español ali castellano)	
Države:	Mehika, Kolumbija, Španija, Argentina, ZDA, Venezuela in 39 drugih držav.
Skupaj govorcev:	440 milijonov
Na svetu:	2.
Rodovna razvrstitev:	indoevropski italski romanski italozahodni zahodni galoiberski iberoromanski zahodni iberski španščina
Uradni položaj	
Uradni jezik:	Mehika, Španija, Kolumbija, Argentina, Venezuela in 16 drugih držav
Jezikovni kodi	
ISO 639-1:	es
ISO 639-2:	spa

Igor Zaplotnik

KROŽEK ŠPANSKEGA JEZIKA

Ko sem pred leti prebrala knjigo Staše Lipej, kako je sama prehodila špansko pešpot, imenovano tudi CAMINO, sem se zelo navdušila. Pešpot se prične v Pirenejih in približno čez 30 dni zaključi v Santiago de Compostela.

Prebrala sem še nekaj knjig na to temo in premišljevala, kako naj se lotim zadeve. V okviru krožkov tretje univerze smo ustanovili tudi krožek španskega jezika in takoj sem se prijavila.

Vsak petek smo z veseljem prihajali Anica, Darja, Renata, Jana, Majda, Valerija, Igor. Martin in Zdenka. Še kar uspešno smo osvajali osnovne španske fraze. Znamo se predstaviti, povedati, kje živimo in naučili smo se abecede in številke.

Za praznike smo zapeli tudi nekaj lepih španskih pesmi, nato pa zaključili druženje pri Opari s čajem ali kavo.

Imeli smo se zelo prijetno.

ADIOS TODOS.

Napravila sem prvi korak pri mojem načrtu, sedaj pa pogumno naprej. Upam, da mi bo uspelo in če bo, bom seveda o tem napisala.

Zdenka Novak

Nekateri člani začetnega krožka španščine na pohodu; foto: arhiv začetnega krožka španščine

FOLKLORNA SKUPINA NASMEH

Za našo plesno skupino je bilo šol. leto 2011/12 precej daljše od študijskega leta UTŽO. Zaradi dogovorjenih nastopov v septembru smo z vajami začele že 1. sept., leto pa bomo zares končale šele po 24. juniju, ko se bomo vrnile z gostovanja v BiH, kamor bomo potovale na povabilo DU Mirna. Tokrat bomo ponesli pozdrav v Banja Luko.

Folklorna skupina Nasmeh je v tem šol. letu štela 16 članic. Vse smo tako kot pretekla leta zelo pridno in redno prihajale na vaje – odsotnosti skoraj ni bilo. Dobivamo se ob četrtnih od 9. do 11. ure. Na vsakih vajah nekaj časa na začetku namenimo razgibavanju, nato prepevamo in osvajamo ljudske pesmi, največ časa pa seveda plešemo. Letos smo »naštudirale« splet plesov z animacijo in se naučile petja kar nekaj ljudskih pesmi. Seveda pa nam ne bi bilo tako lepo, če ne bi občasno organizirale kakšno družabno srečanje, ko si spet napolnimo baterije v prelepih koticah v naši bližnji okolici.

Pohvalo zasluži tudi naš harmonikar Ivan, saj je bil prisoten čisto na vseh srečanjih. Če smo imele nastop v času njegove zaposlitve, je delavnico preprosto zaprl in čas namenil nam. Tudi mentor Marjan kljub osebnim težavam vztraja z nami, da osvajamo nove plesne korake in nove ljudske pesmi.

In kaj smo realizirale v preteklem letu?

- svojo spletno stran (naslov: folklornaskupina-nasmeh.si)
- razstavo ob začetku št. leta
- 34 vaj (1x tedensko po 2 uri)
- 10 nastopov ob raznih dogodkih in prireditvah
- ogled folklorne prireditve v Stični
- več družabnih dogodkov in pohodov (»Po poti speče lepotic«, pohod na Nebesa, pohod na sv. Ano in v dolino Temenice – Zijalo ...)

Na koncu naj obudim spomine ne davna pretekla leta, ko je Ljupka Dimitrovska prepevala (mislim, da tudi brez prevoda vsi razumemo):

Godine nisu važne,
tako se barem uvek kaže.
Važno je to što sam u srcu nosiš svom,
tajna je mladosti baš u tom ...

Me, članice skupine Nasmeh, nosimo v srcu ples in pesem in želimo, da bi lahko svoje želje še naprej uresničevale. Naj traja!

Ivanka

Zaključek leta v "Dekor Baru"; foto: arhiv folklorne skupine Nasmeh

DOGAJANJA FOLKLORNE SKUPINE NASMEH V ŠOLSKEM LETU 2011/12

Lanske počitnice so bile za nas malo krajše, to pa zato, ker smo imeli v septembru kar tri nastope. Prvi nastop je bil v Sarajevu, kamor nas je povabil Mešani pevski zbor DU Mirna. To je bila prireditev Pozdrav z Mirne s tamkajšnjim slovenskim kulturnim društvom Cankar. Predstavile smo se s sklopom gorenjskih plesov. Preživeli smo tri čudovite dneve. Sledil je drugi nastop v Hiši vina v Šentrupertu na srečanju starostnikov. Bilo je zelo prijetno vzdušje, starostnikom smo polepšali dan, saj smo skupaj zapeli in zaplesali. Tretji nastop v septembru pa je bil v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer se je odvijal 11. festival univerze za tretje življenjsko obdobje, kjer so se predstavila številna društva upokojencev iz cele Slovenije pa

tudi iz zamejstva. Predstavile smo se s sklopom belokranjskih in gorenjskih plesov, za kar smo požeje velik aplavz.

V parku v Sarajevu in nastop v Hiši vina Frelih; foto: arhiv folklorne skupine Nasmeh

Že je bil tukaj oktober. Po dveh urah vaj so nas Erika, Ivan in Štefka povabili na kostanj. Ob dobri gobovi juhi, kostanju in žlahtni kapljici smo preživeli prijeten dan. Pripravile smo tudi razstavo, ki je bila ob začetku šolskega leta na CIK-u, na kateri so sodelovali vsi krožki. V tem mesecu smo imeli tudi pohod po poti Speče lepoticice. Zaključek smo pripravile članice, ki smo imele rojstni dan poleti ali jeseni, v gostišču Bukovec na Mirni.

V novembru smo ponavljale stare in se učile nove sklope plesov pa tudi prepevale smo. Prišel je veseli december. Imele smo nastop na prireditvi Vesel sem Mirnčan na Mirni. Predstavile smo se s sklopom prekmurskih plesov. Na tej prireditvi pa so se predstavili mladi glasbeniki iz občine Mirne, ki obiskujejo glasbeno šolo v Trebnjem. Nežka in Ivan sta praznovala okrogli jubilej. Po vaji sta nas povabila v gostilno Pavlin, kjer smo se lepo zabavali. Zaključek leta smo proslavili v Dekor baru v Trebnjem. Štefka in Zdenka sta imeli rojstni dan, izmenjali smo si drobna darilca in zopet smo preživeli prijeten dan. Januarja smo vadili in se pripravljali na nastop za kulturni praznik, 8. februar. Dopoldan smo nastopili na CIK-u s pevsko točko, kjer je bil gost dr. prof. Miha Japelj. Razgovor z njim pa je vodil prof. Jože Zupan. Zvečer pa smo nastopili na kulturni prireditvi v KD Mokronog. Pripravljen je bil izredno lep in bogat program, katerega scenarist je bil Luka Bregar.

Marca nismo pozabili na dan žena in dan mučenikov. Naš snemalec Janez, ki nas spremlja skoraj na vseh poteh, nas je presenetil in nam posladkal dan. Vera, ki je praznovala okrogli jubilej, nas je prosila, da ji popestrimo praznovanje z našim nastopom. Z veseljem smo ji ugodili. Družba je bila zelo navdušena in presenečena.

Aprila je praznovala »abrahama« Mojca iz JSKD. Pripravili smo ji presenečenje. Poklicale smo jo v telovadnico, ji zaplesale in zapele za njo napisano pesem. Da je bilo presenečenje še večje, pa ji je zapel tudi Moški pevski zbor DU z Mirne, pesem za slavljenko. Mojca ni mogla skriti solz radosti.

V prvem tromesečju so rojstni dan praznovale Vera, Ana, Tilka, Joži in Anica. Povabile so nas v Jožino zidanico v Sela nad Šentrupertom. Po obilni malici smo se podali na pot v Nebesa. Uživali smo v čudovitem razgledu po mirnski dolini.

*Abrahamovka Mojca in nastop na prireditvi Vesel sem Mirčan;
foto: arhiv folklorne skupine Nasmeh*

Joj, kako hitro smo prišli do zaključka še enega šolskega leta. Odločili smo se, da ta dan proslavimo v mirnopoški občini. Krenili smo na pot, prispeli do cerkvice Svete Ane in se nato podali po prečudoviti neokrnjeni dolenski pokrajini ter obiskali Zijalo. Vsi smo zelo uživali in se veselili. Sploh ne vemo, koliko prečudovitih koticov ima ta naša Slovenija.

Čeprav se je šolsko leto na UTŽO-ju zaključilo že maja, smo imeli v juniju še dva nastopa in sicer enega v Ivančni Gorici na koncertu KD Harmonija, drugega pa v Banja Luki, kamor nas je povabilo DU Mirna, na prireditvi Pozdrav z Mirne Banja Luki.

Na vajah, nastopih in druženjih se imamo vedno lepo, smo res ena homogena skupina in vsi si želimo, da bi tako še dolgo trajalo.

Anica Janežič

PLESNA SKUPINA MAVRICA

Šolsko leto je pričelo 11 članic plesne skupine, ki smo se predstavile s spletom Bachovih cvetnih plesov.

Zelo smo vesele, da smo v svoje vrste privabile sedem novih članic. Pet se nam jih je pridružilo v oktobru in novembru, dve pa med letom. Žal so tri izmed prvih članic začasno prenehale s plesom, ena zaradi poškodbe, dve pa zaradi delovnih obveznosti.

Vaje smo imele ob sredah med 13. in 14.30. uro. Enkrat mesečno pa ob petkih, ker so med nami tudi vnete pohodnice, ki niso želele zamuditi vsakomesečnega pohoda.

V 70-ih urah vaj smo se učile poleg slovenskih ljudskih plesov tudi ljudske plese sveta, družabne plese in nam najljubše Bachove cvetne plese.

Včasih naši obrazi na vajah res niso izžarevali sproščenosti, kot se od plesalcev pričakuje, saj smo bile preveč obremenjene s štejetjem plesnih korakov. Ko pa so nam »zlezli pod kožo«, so naši obrazi zažareli v veselju in smehu ob usklajenih korakih cele skupine.

Na počitnice odhajamo v trdnem prepričanju, da bomo tudi naslednje šolsko leto preplesale v prijetnem druženju.

Marija Šušteršič

»Mavrica v sliki«; foto: arhiv skupine Mavrica

***Mar poznamo kakšen boljši način,
kako prenašati življenje,
kot z ljubeznijo in humorjem.***

(Charles Dickens)

USPEŠNO ŠOLSKO LETO JE ZA NAMI – PLESNA SKUPINA AJDA

Šolsko leto se je izteklo, zato je prav, da se ozremo nazaj ter naredimo analizo, kaj vse smo počele v letu, ki je za nami. V šolskem letu 2010/11 smo članice Plesne skupine Ajda že nekajkrat nastopile na raznih kulturnih prireditvah. Mentorica Tanja Korošec je predlagala, da bi bilo potrebno nabaviti primerne obleke za naše nastope. Obenem je predlagala, kakšne obleke naj bi imele, kako naj bi bile krojene in kakšnem material naj bi bil primeren. Tri članice in Tanja so se dogovorile in skupaj izbrale primerno blago. Odlično šiviljo in našo članico Amalijo Urbič pa smo zaprosile, da izdela obleke. Na dobrodelnem koncertu v Velikem Gabru v maju smo že nastopile v novih oblekah.

Da pa smo lahko izvedle kar zajeten finančni zalogaj, smo si poiskale donatorje. Razumevanje za našo prošnjo je imel CIK Trebnje, Alva, d.o.o. Šentlovrenc, Hypo Alpe-Adria-Bank.d.d, JSKD, Izpostava Trebnje, Grabnar Janez iz Jelševca in Industrijska prodajalna Dana z Mirne. Vsem se iskreno zahvaljujemo, da so prisluhnili naši prošnji in nam finančno pomagali pri izvedbi projekta.

Primerne obleke za nastope smo nujno potrebovale, saj smo v šolskem letu 2011/12 nastopile kar na nekaj prireditvah. Že v septembru 2011 smo nastopile na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Društvo upokojencev Mirna, Literatke VEZI so nas povabile na pogovorno-glasbeni večer 4. novembra 2011. V istem mesecu, 12. novembra, smo na prošnjo JSKD nastopile na zaključni prireditvi tradicionalnega pohoda od Litije do Čateža. V novembru smo se tudi odzvale povabilu CIK-a in nastopile na srečanju partnerjev CIK-a, JSKD in knjižnice. Maja smo bile povabljene na praznovanje 103. letnice rojstva oskrbovanke Doma starejših občanov Trebnje, ge. Zajc. Kot že omenjeno smo nastopile na dobrodelnem koncertu, ki ga je organizirala OŠ Veliki Gaber. TD Trebnje nas je tudi letos povabil na sodelovanje v povorki ob prireditvi Iz trebanjskega koša, v večernem času pa smo imele tudi nastop z dvema plesoma. Odzvale smo se tudi povabilu Vrtca Veliki Gaber in nastopile na njihovem zaključku šolskega leta in kresovanju. Isti večer smo na povabilo JSKD, to je 22. junija, nastopale še na kresovanju na Vrhtrebnjem. Naslednji dan, to je 23. junija 2012, pa smo na povabilo Društva upokojencev Mirna odpotovale v Banja Luko, kjer smo nastopile za rojake v Bosni. Literatke VEZI pa so imele 18. julija 2012 zaključno prireditev bralne značke, kjer smo sodelovale z dvema odrskima postavitvama. Prijazno povabljene smo bile s strani Društva upokojencev Mirna, da se jim pridružimo v septembru in z njimi odpotujemo v Prevalje, kjer bomo imeli skupni nastop plesna skupina in pevski zbor.

Priznati moramo, da se rade odzovemo povabilom in pokažemo, da je tudi jesen življenja lahko pestra in lepa, da se družimo, zabavamo, del tega pa z zadovoljstvom prenašamo tudi drugim.

Martina Korošec

Nastop na Dobrodelnem koncertu v Velikem Gabru; foto: arhiv skupine Ajda

PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNI V PLESNI SKUPINI AJDA

V Plesni skupini Ajda se vsake članice za rojstni dan spomnimo z vrtnico. Zapojemo ji in zaplešemo. Slavljenka ne pozabi na prigrizek in na osvežitev grla. Da pa ne ostane samo v telovadnici, na vajah, smo se razdelile v dve skupini in sicer na »spomladansko« in »jesensko«. Vsaka skupina po svoje organizira popoldansko druženje. Tako smo praznovale že na Mirni v gostilni Karmen, v Trebnjem v Galaksiji. Konec leta 2011 pa smo se odpravile na skupno druženje k Lavričevi koči na Gradišče. V ponedeljek popoldne smo se namesto na vaje odpravile na pot proti Lavričevi koči. Avtomobile smo pustile v Šentvidu pri Stični in jo peš mahnile na hrib. Po lepi gozdni ne pretežki poti smo v pol ure prispele h koči, kjer nas je sprejela prijazna oskrbnica Sonja. Ko smo naročile vse, kar nam je lahko ponudila, smo se odpravile na »Dolenjski Triglav«. Prav lepo so ga zložili in poskrbeli za varnost »plezalcev«. Najbolj pogumne smo se povzpele na vrh in si od tam ogledovale prelepo dolino Ivančne Gorice. Kako smo uživale, pove priložena fotografija. Po naporni turi in spustu smo se prepustile razvajanju ge. Sonje in njenih družinskih članov, ki so pripravili odlične dobrote. Zadovoljne in s sprejetim sklepom, da bomo nadaljevale s tako tradicijo, smo se proti večeru, po isti poti vračale domov.

Iz »spomladanske« skupine pa je prišel namig, da bodo tudi letos organizirale praznovanje, vse smeri pa so usmerjene proti Debencu. Bomo videle. Ampak vseeno kam, kjer se dobimo »ajde« je vedno živahno in nasmevano ter dovolj časa za klepet. Tam si damo »duška«, vzamemo si malo več časa, kot samo »tri minute pavze, potem pa dalje«, kot ga nam na vajah da naša »stroga« mentorica Tanja.

Vse najboljše, veliko nasmehov in pozitivne energije, drage »ajde«, tudi v bodoče; vse najboljše pa tudi vsem, ki se boste potrudili prebrati te vrstice.

Martina Korošec

Praznovanje rojstnih dni v plesni skupini Ajda; foto: arhiv skupine Ajda

LIKOVNO USTVARJALNI KROŽEK TREBNJE

Ko se šolsko leto bliža izteku, postanemo animatorji krožkov rahlo vznemirjeni in se začnemo spraševati, če smo delo v krožku res opravili tako, kot smo načrtovali. No, navadno se izkaže, da smo bili kar uspešni: nekaj smo naredili več, nekaj manj, pa se nekako izravna.

Že ob zaključku preteklega leta se okvirno dogovorimo, kaj bomo v novem šolskem letu delale. Tako na prvem srečanju le potrdimo pripravljen načrt in ga dopolnimo (če je potrebno seveda). Pri tem vedno pazimo, da vnesemo nekaj novega, rade pa imamo tudi teme, ki jih dobro poznamo.

Izdelovanje vizitk je stalnica, ki se ji ne moremo in nočemo izogniti, saj nam daje nešteto možnosti: risanje, slikanje, lepljenje, izrezovanje, zgibanje itd.

Rade imamo tudi beneške maske, ki jih same vlijemo iz keramičnega prahu, obdelamo s smirkovim papirjem in nato okrasimo z barvo in bleščicami.

Nakupovalne vrečke iz blaga so bile letos zanimive (saj se moramo navaditi, da bomo vrečke zopet nosili s seboj v trgovino in ne bomo več uporabljali plastičnih). Poslikale smo jih z barvo za tkanino ali pa okrasile s servietno tehniko.

No, tudi mozaiki iz steklenih ploščic so bili zelo zanimivi za izdelavo in nastali so zanimivi izdelki.

Likovno ustvarjalni krožek Trebnje; foto: arhiv likovno ustvarjalnega krožka Trebnje

In novosti? Letos smo se preizkusile v slikanju z oljnimi barvami na steklo, kar do sedaj še nismo uporabljale. Bila je zanimiva izkušnja, a ugotovile smo, da so nam ljubši akrili. Verjetno zaradi tega, ker se hitro sušijo in odlično prekrivajo. Mnogo novega smo se o njih naučile, ker nas je vodila ga. Irena, ki že dolga leta deluje v Likovnem društvu Domžale.

Tudi z akvarelom smo se že prej srečale, a letos pod mentorstvom odličnega akvarelista g. Braneta Praznika. Pokazal nam je različne načine slikanja akvarelov, uporabo maskirnega filma in nas seznanil s potrebnimi materiali. Sedaj nam je potrebna le še »kilometrina«. Če bomo dovolj delavne, se bo do jeseni že izcimil kakšen dober akvarel.

Naš krožek deluje le eno leto manj kot UTŽO in ves čas se pojavljajo enake težave: Za strokovno pomoč pri temah, ki nas zanimajo, in mi nismo usposobljeni, iščemo mentorje. Materiali so zelo dragi in jih večinoma kupujemo same, ker imamo res zelo nizek prispevek UTŽO-ja.

V veselje pa nam je, ker se zavedamo, da nas je druženje v krožku povezalo v prijetno prijateljstvo. Tega suhoparne številke ne morejo pokazati.

Letos se nam je pridružila tudi Julija Vodnjav, ki nam je malo popravila povprečje v letih.

Število članic: 12

Število srečanj: 26

Število šolskih ur: 76

Srečanja so bila na CIK-u ob sredah od 9–11.

Stanka Pungartnik

ZAČETNI TEČAJ KLEKLJANJA Z MENTORICO MARTINO IN UČENKAMI

Pravzaprav je to tečaj za pomlajevanje. Še posebno zato, ker nismo imele učiteljice, ampak tovarišico Martino, kar je veliko več.

Klekljanje je beseda, ki je povezana s kleklji. Klekelj je posebna "paličica" na vrvici, ki jo moraš držati stalno v roki. Naša Martina si je izmislila celo stil držanja in premikanja paličice enkrat v desno, drugič v levo, nato zasuk ter rahel poskok in kar na lepem so nastajale nekakšne luknjice, katere smo: Duška, Erika, Veronika, Meta, Joži, Silva in Julija spletale, kvačkale, klekljale skupaj. Najbolj pa je bilo zanimivo: čim več lukenj je bilo zvezanih skupaj, bolj smo bile ustvarjalno pohvaljene. Kar na lepem pa smo ugotovile, da nastaja neka klekljarija, ki se ji reče: čipka. Me smo postale čipkarice. Če pa bi se imenovala po klekljih, torej: klekljarice, bi bile celo tako suhe kot naša mentorica Martina.

Včasih sem mislila, da ima samo makaron luknjo, danes pa vem: več lukenj je zvezanih skupaj, bolj je je. Če ne verjamete, pridite še vi. Naučili se jih boste povezovati v neko celoto.

Vsaka praznina je majhen del celote.

Hvala CIK-u in Martini Korošec.

Duška Peček

Članice nadaljevalnega krožka klekljanje; foto: arhiv nadaljevalnega krožka klekljanje

Na koncu bo vse dobro.

Če ni dobro, potem ni konec.

KLEKLJARSKI KROŽEK – nadaljevalni

Začetek in delovanje klekljarskega krožka v okviru UTŽO Trebnje je v brošuri za študijsko leto 2011/2012 predstavila mentorica Martina Korošec. Poudariti moram, da je bila delavnica uspešna, saj smo udeleženske zelo hitro dojele osnove premetavanja lesenih palčk – klekljev. Že kmalu so začeli nastajati prvi izdelki idrijske čipke, nad katerimi smo bile navdušene in ponosne.

V šolskem letu 2011/2012 smo se udeležile nadaljevalnega klekljarskega krožka, v okviru katerega smo znanje klekljanja utrdile, hkrati pa ga nadgradile z novimi težjimi elementi te ročne spretnosti. Sedaj se nam porajajo ideje, kako bomo naše izdelke uporabile pri izdelavi uporabnih izdelkov kot so: zavese, prti posteljnina ipd. Danes se klekljana čipka ne uporablja samo kot samostojni izdelek, ampak ga kot del različnih uporabnih predmetov uporabljajo različni oblikovalci, ki vnašajo barve, svežino in moderen dizajn v idrijsko čipko.

V tiskanih medijih lahko zasledimo idrijsko čipko na vratih omare, ki jo dopolnjuje čipka, všita v posteljnino. Motiv nas zapelje v Idrijo in je nekaj slovenskega in avtohtonega.

V okviru klekljarskega krožka smo imele v planu tudi obisk klekljarske razstave, vendar iz objektivnih razlogov tega nismo mogle realizirati. Osnovni Šoli Mirna smo omogočile sodelovanje pri izvedbi tehničnega dneva za njihove učence, v okviru katerega je bila prikazana izdelava klekljane čipke, individualno pa sem si ogledala klekljarsko razstavo na 6. slovenskih klekljarskih dnevih v Žireh.

V naslednjem šolskem letu bomo, tako kot je zapisano v knjigi Bele stezice, še naprej vadile klekljanje po blazinici, v skladu z latinskim pregovorom pa bomo še naprej zadovoljne z malim - nežno klekljano čipko.

Emilija Špendal

Klekljana ruska čipka in klekljana cvetoča jablana - Klekljarska razstava v Žireh; foto: Emilija Špendal

NEKOGA MORAŠ IMETI RAD

*Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen,
nekomu moraš nasloniti roko na ramo,
da se, lačna, nasiti bližine,
nekomu moraš, moraš,
to je kot kruh, kot požirek vode,
moraš dati svoje bele oblake,
svoje drzne ptice sanj,
svoje plašne ptice nemoči
- nekje vendar mora biti zanje
gnezdo miru in nežnosti -,
nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen
ker drevesa in trave vedo za samoto
- kajti koraki vselej odidejo dalje,
pa čeprav se za hip ustavijo -,
ker reka ve za žalost
- če se le nagne nad svojo globino -,
ker kamen pozna bolečino
- koliko težkih nog
je že šlo čez njegovo nemo srce -,
nekoga moraš imeti rad,
nekoga moraš imeti rad,
z nekom moraš v korak,
v isto sled -
o trave, reka, kamen, drevo,
molčeči spremljevalci samotnežev in čudakov,
dobra, velika bitja,
ki spregovore samo,
kadar umolknejo ljudje.*

Ivan Minatti

vir: <http://images.google.si>

POHODNIŠTVO

POHOD DO NAJDEBELEJŠEGA KOSTANJA

12. oktobra 2011 se nas je ob 9. uri zbralo za cel avtobus, ki nas je odložil pri gostilni Repovž v Šentjanžu. Tam smo spili kavico in se skozi zaselek Češnjice podali v hrib do Magdine zidanice v Rovinah, kjer smo se malo okrepčali. Pot smo nadaljevali skozi Murnice do spomenika Milana Majcna in Jančija Mevžlja in obudili spomin na 28. in 29. oktober leta 1941, ko sta v neenakem 48-urnem boju z Nemci junaško padla.

Po bližnjici skozi gozd smo prišli do cerkvice in razgledne točke na Leskovcu, ki je najvišji hrib na tem območju (741 m). Od tod je bil prekrasen razgled na Zasavje, velik del Dolenjske do Gorjancev, pa vse do Nanosa in Slemena nad Zagrebom. Po malici iz nahrbtnika smo se ustavili v vasi Leskovec (pri Urbančičevi Jožici), ki je bila pred nekaj leti proglašena za najlepšo hribovsko vas v Sloveniji.

Mimo šiljastega kamna, pod katerim naj bi bilo skrito zlato, in naprej po kolovozni gozdni poti smo prispeli do kmetije Kišek na Močilnem do Gašperjevega kostanja, ki velja za najdebelejšega v Sloveniji in drugega najdebelejšega v Evropi. Lepo so nas sprejeli in nas pogostili z domačo gobovo juho z ajdovimi žganci in kostanjevo sladico.

Po daljšem počitku smo pot nadaljevali po gozdni poti do cerkvice na Žebniški gori, se oddahnili in se spustili v dolino Sopote, kjer nas je čakal avtobus.

Pohod je bil dokaj naporen, vendar zelo lep.

Magda Kos

V Murencah in pri Gašperjevem kostanju; foto: arhiv pohodniškega krožka

MARTINOV POHOD OD BREZOVEGA DO APNENIKA

To je bil že drugi Martinov pohod, če bo uspel še naslednje leto, bo postal že tradicionalni. Letos je bila udeležba številčnejša kot preteklo leto, morda tudi zaradi lepega vremena, pa tudi precej novih članov se nam je pridružilo. Bilo nas je kar štirideset in užitek je bilo pogledati kolono pisanih pohodnikov, ki se je vila skozi gozd in travnike jesensko obarvane pokrajine.

Začeli smo na Brezovem. Po obveznem ogrevanju smo se podali na pot skozi vas in polje v gozd do rezervoarja nad Zaloko, kjer smo se malo okrepčali, nato pa se podali v vas Zaloka in na hribček ob vasi, kjer smo si od zunaj ogledali podružnično cerkvico svete Neže in Brezovarjev vikend, nato pa smo se podali na pot proti Okrogu. Najbolj željni jesenskih dobrot so se med potjo lahko okrepčali z odpadlimi slivami in hruškami, pot pa nas je po asfaltni cesti vodila proti Okrogu, kjer nas je že čakala Vida. Okrepčali smo se s kavo in z grozdem z brajde, nato pa si ogledali zunanost cerkve Sv. Barbare, šli enkrat okrog nje, čudovit razgled s tega hriba pa nam je zastirala gosta megla, vseeno pa nam je Viki kot domačin pokazal in povedal nekaj zanimivosti, ki jih je večina od nas slišala prvič.

Na poti z Okroga proti Špolarju s cerkvijo sv. Barbare nad nami; foto: arhiv pohodniškega krožka

Z Okroga smo se mimo Vide spustili po cesti proti Apneniku (uradno se kraj imenuje Ravnik), mi smo se spuščali proti Špolarjevi Grajski kleti, sonce pa je prebilo meglo in razgled na prelepe okoliške kraje se je odprl pred nami, lahko smo videli skoraj celo do tedaj prehojeno pot.

Ob poti pred Ravnikom nas je pričakala Maruška in seveda se njenemu gostoljubnemu povabilu nismo odrekli. Okrepčilo je bilo zelo dobrodošlo, izjemen pa je bil tudi pogled na majhno drevesce polno zlatorumenih kakijev, ki so kar vabili k ugrizu.

Da res ne bi koga premamili zreli sadeži, smo se odpravili proti Grajski kleti Špolar, kjer nas je že čakal gospodar z Martinovo pojedino. Med potjo se nam je na levi strani odprl čudovit pogled na Šentrupertsko dolino in grad Škrljevo ter Veselo goro. Pri Špolarjevih smo se najprej okrepčali z izdatno Martinovo pojedino in dobrim cvičkom, nato pa smo se spustili v Grajsko klet, saj so nekatere od pohodnic zelo nestrpno čakale na znamenito »štango«, da bi na njej pokazale svoje veščine.

Sledil je krst mošta, ki sta ga zelo izvirno izvedla katoliški škof in pravoslavni prota. Poizkusili smo nekaj sestavin cvička in seveda uživali v predstavi na drogu, ki jo je izvedla najbolj pogumna izmed pohodnic.

Na koncu se je izkazal tudi naš šofer, saj nam je prihranil pešačenje do predvidenega postanka avtobusa, ampak ga je pripeljal skoraj do Špolarjevih.

Posebno pohvalo bi želel ob tej priliki izraziti, prepričan sem, da v imenu vseh pohodnikov, našemu mentorju Vikiju, saj je z letošnjima prvima pohodoma »zadel žeblico na glavico« kot pravimo, saj je izbral nam tako bližnji pa vseeno večini neznani pohodniški poti in nam pokazal, koliko še neodkritih lepot se skriva okoli nas, mi pa smo največkrat slepi za njih in hlepimo po lepotah tujega sveta.

S pohodniškimi pozdravi!

Martin Hočevar

POHOD PO ZAPLAŠKIH STEZICAH

14. decembra 2011 smo se člani Univerze za tretje življenjsko obdobje udeležili pohoda po Zaplaških stezicah, ki je bil hkrati tudi zadnji pohod v tem koledarskem letu.

Zbrali smo se pred znano gostilno v Čatežu, kjer smo za začetek izvedli nekaj ogrevalnih vaj z namenom, da bi pohod potekal čim bolj gladko. Pripravljeni na nove izzive smo se tako podali proti Zaplazu. Pot je potekala po t.i. gozdni učni poti, ki je bila kljub zimskemu mesecu še vedno posuta z jesenskim listjem. Posebno čarobnost, ki jo je ustvarjalo prav šumenje pod nogami, kukanje sonca skozi vejevje in prijetno vzdušje med pohodniki, je na vseh nas pustilo prav poseben pečat. Mnogi smo za trenutek postali, da bi se naužili lepot, ki nam jih je tistega lepega dne ponudila narava. In če smo zaradi tega malo zaostali za skupino, so nas ostali prijazno počakali.

Moram priznati, da sem bila nad urejenostjo same poti, ki je primerna za vse starostne skupine, od najmlajših do najstarejših, prijetno presenečena. Kljub temu da živim v bližini, nisem vedela, kako lepe in prijetne stezice nas obdajajo. Urejene so namreč z ličnimi lesenimi tablam, ki nas seznanjajo z vrsto dreves, sem in tja so zabeležene tudi kratke misli, poskrbljeno pa je tudi za počitek – lesene klopce so kot nalašč zato.

Na Bajturnu smo se že malce utrujeni okrepčali. Pohod smo nadaljevali do Marijine kapelice, ki se sramežljivo skriva v gozdu tik pred cerkvijo Marijinega vnebovzetja, ki je bila tudi naš cilj. Legenda pravi, da je voda iz te kapelice zdravilna, saj naj bi izboljšala vid. Žal tega nismo mogli preizkusiti, ker vode takrat ni bilo. Na cilju nas je pričakal gospod Stopar, ki nam je razkazal cerkev in nas seznanil z nekaj zgodovinskimi dejstvi o njenem nastanku. Le-ta je bila pred časom tudi v celoti prenovljena, sem pa so preselili tudi posmrtno ostanke Alojzija Grozdeta. Prav to dejstvo zadnje čase na Zaplaz privablja številne turiste in romarje od blizu in daleč.

Polni vtisov in novih spoznanj smo se vračali po gozdni poti proti turistični kmetiji Obolnar, kjer smo imeli zaključek. Tam ni manjkalo dobre hrane in pijače, prav tako ne dobre glasbe. Verjemite mi, da gresta harmonika in »pišuka« odlično skupaj.

Obiskal pa nas je celo Božiček, ki je za »utrujene popotnike« pripravil simbolična darila. Po prijetnem zaključku našega druženja smo se z avtobusom odpravili proti domu.

Zaplaške stezice so bile še en košček v mozaiku dogodkov, ki so se že zvrstili v okviru UTŽO in s pomočjo CIK-a Trebnje. Menim, da prav prisotnost na tovrstnih pohodih vsakemu izmed nas polepša trenutek, dan, mogoče teden ... Zato si v tem letu želim, da bi bilo takšnih še več. V zadovoljstvo vseh nas!

Jožica Potrbin in Marija Zupančič

Na Bajturnu; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHOD PO SLOVENSKI ISTRI: Od Isole do Sečovelj

»Zakaj pa ne bi tudi v zimskih mesecih odšli na morje?« smo se spraševali člani pohodniškega krožka in se v sredo, 11. 1. 2012, podali proti obali.

Nekaj minut po osmi uri je avtobus z dobro razporejenimi pohodniki odpeljal izpred CIK-a. Živahen klepet je večkrat zamrl, ko je Viki s svojim bogatim znanjem opisoval in predstavljal kraje na naši poti ali pa vršace, ki so nas zasneženi pozdravljali v daljavi. Po obvezni kavici na Ravbarkomandi smo se spustili proti morju. Vsakokrat, ko ga zagledamo, nam zaigra srce. In tudi tokrat je bilo tako.

Naš cilj je bila Parezana – pot zdravja in prijateljstva. Speljana je po trasi nekdanje ozkotirne železniške proge, ki je povezovala mesti Trst in Poreč s kraji ob progi. Kar štiriintrideset let je bila osrednja kopna komunikacijska vez med Istro in Srednjo Evropo. Zgrajena je bila po skupni odločitvi slovenskih, italijanskih in hrvaških občin, skozi katere je vozila Parezana. Od tod ime Pot prijateljstva. Pot zdravja pa zato, ker je namenjena rekreativcem, ki skrbijo za zdrav način življenja

Avtobus smo zapustili v Izoli. Po obveznem razgibavanju smo krenili na pot, ki nas je skozi razsvetljen tunel Šalet pripeljala v dolino kakijev – Strunjansko dolino. V s soncem obsijano Lucijo pri Portorožu pa smo prišli skozi 550 metrov dolg tunel Valeta.

Tako smo prehodili del Parezane. Naslednje leto jo bomo še del, bodisi na italijanski ali hrvaški strani, nam je obljubil Viki.

Kljub nekoliko utrujajoči hoji po asfaltu smo pot nadaljevali po krajinskem parku od Seče do Sečovelj. Sonce nas je prijetno grelo in spominjalo na bližajočo se pomlad, pogled pa nam je uhal na morje, zibajoče barke in soline, ki so ene redkih, kjer sol pridelujejo po več stoletjih starih postopkih. Tu pa nas je že čakal avtobus.

Z veseljem smo sedli nanj in se odpeljali do gostišča Jasna nad Izolo. Okusno kosilo, zaokroženo s sladico iz kakijev in kozarček rujnega, nam je povrnilo moči. In prav nič se nam ni mudilo ...

A kljub temu smo se morali odpraviti proti domu. In kako smo se začudili, ko smo na povratku skozi okna avtobusa zagledali Triglav na drugi strani Piranskega zaliva.

V Trebnje smo se vrnili nekoliko kasneje, kot je bilo predvideno, a bogatejši za marsikatero spoznanje in z dobrim občutkom, da smo storili nekaj koristnega za svoje zdravje.

Slavka Rajer in Marija Šušteršič

Valeta in utrinek poti ob morju; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHOD OB KULTURNEM PRAZNIKU SKOZI PAVČKOVO ROJSTNO VAS

Sreda, 15. februarja, je bil za nas spet poseben dan. Odpravili smo se do enega izmed ciljev našega izleta, raziskati smo želeli, kje se je rodil veliki mojster slovenske besede in mehke dolenjske govorice, nepozabni Tone Pavček.

Vožnja z avtobusom skozi Dolenjo Nemško vas in Poljane v dolino potoka Radulje. Jutro je bilo dokaj zimsko mrzlo, pokrajina posuta s snegom, pa smo kasneje le pričakali prijeten sončen dan. S pohodom smo pričeli tam, kjer je rečica Radulja še potoček. Skozi vas Brezje pri Trebelnem smo se povzpeli na greben med dolinama Radulje in Igmance. S poti nad Globočdolom čez Hmeljčarsko goro smo v dolini že zagledali vasico Hmeljčič. Starejši ljudje pravijo, da je vasica dobila ime po hmelju, ki ga je tukaj gojil graščak Zois. Tako lepo je bilo tam gori nad Hmeljčičem, da se nam je korak učvrstil in kar pozabili smo na uro. Prelep pogled v dolino, ob katerem je tudi Lojze Slak zapel »V dolini tihi je vasica mala ...«. Idiličnost pokrajine je sedaj dokaj spremenila novozgrajena avtocesta. Pot nas je vodila mimo vinogradov in zidanic in že smo s Šentjurske gore prišli v Šentjurij, kjer se je rodil veliki mojster. Videli smo njegovo rojstno hišo in kje je preživel dneve svojega otroštva do šestnajstega leta starosti, kasneje pa je v svoj kraj rad prihajal na obisk. V vasi Šentjurij smo si ogledali tudi lepo obnovljeno šentjursko cerkvico sv. Jurija, na kar nas je prijazna vaščanka postregla s kuhanim vinom ter pecivom.

Tone Pavček, ki se je tukaj rodil leta 1928, je zapisal: »Nekje na Dolenjskem so kraji, hiša, vinograd, košček polja ..., tam so meseci sami maji ..., tam sem nekoč bil doma.«

Z mislijo na velikega moža, ki je vedno ponavljal, da je dolenjske krvi, ne glede na to, kje je bival, smo se spustili v dolino po poti proti Mirni Peči in že smo bili v gostilni Šporar, kjer nas je čakala malica. Domov smo potovali z vlakom, ki pelje v 450 m dolgem predoru pod sv. Ano po železniški progi, zgrajeni davnega leta 1894. Vožnja z vlakom je bila za nekatere posebno doživetje, saj se nekateri že dolgo nismo peljali z vlakom.

Skupaj smo preživeli nepozaben dan, saj nas je prelepa domača pokrajina očarala. Domov smo prinesli veliko dobre volje in pozitivne energije. Ponovno smo pomislili na Pavčka, ki je napisal tudi:

»Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca. Spomladi do rožne cvetice, poleti do zrele pšenice, jeseni do polne police, pozimi do snežne kraljice, v knjigi do zadnje vrstice, v življenju do prave resnice, v sebi do rdečice čez eno in drugo lice. A če ne prideš ne prvič, ne drugič do krova in pravega kova, poskusi vnovič in zopet in znova.«

Veronika Lumbar Miklič

Na Šentjurski gori; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHOD PO POSAVSKEM HRIBOVJU DO KMETIJE NA PUSTEM VRHU

Pohod smo izpeljali 14. marca 2012. Zjutraj smo se izpred CIK-a v Trebnjem odpeljali do vasice Vranje nad Sevnico, od koder smo se peš povzpeli na Ajdovski gradec, kjer smo si ogledali restavrirane ostanke temeljev gradu iz 5. in 6. stoletja.

Pot smo nadaljevali od Zabukovja in naprej po hribu Pokojnik. Med potjo smo občudovali savsko dolino in dolenjsko gričevje. Bilo je tako lepo vreme, da se je videlo do Gorjancev in Roga. Pot smo nadaljevali po gozdu in košenicah do kmetije, ki se nahaja na Pustem vrhu. Tu je bilo v letu 2011 snemanje resničnostnega šova Kmetija išče lastnika. Novi lastnik je postal mlad gostinec Matej. Skuhal nam je dobro enolončnico, ki smo jo z veliko slastjo pojedli. Naš vodja pohoda Viktor pa je izročil Mateju novo sekiro, ki jo je nosil v nahrbtniku celo pot, ker mu jo je na zadnjem obisku zlomil.

Vsi navdušeni od prijetnega pohoda smo odšli po strmi kolovozni poti v vas Trnovec. Tu nas je čakal avtobus, ki nas je odpeljal v Trebnje.

Joža in Daniela

Na Ajdovskem gradcu nad Sevnico; foto: arhiv pohodniškega krožka

Pred kmetijo na Pustem vrhu; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHOD PO POTI SPEČE LEPOTICE

V sredo, 11. aprila 2012, se nas je 27 hrabrih pohodnikov zbralo ob deveti uri na parkirišču pred železniško postajo na Mirni. Po kratkem razgibavanju smo se veselo podali preko mosta čez reko Mirna do mirnskega gradu, imenovanem tudi Speča lepotica. Na gradu nas je pričakal s prijetno dobrodošlico ob toplem čaju, žganju in slanim pecivu, mirnski graščak dr. Marko Marin.

Povedal nam je o zanimivi preteklosti gradu, o njegovem pomenu in obnovi. Grad je bil namreč v drugi svetovni vojni požgan. Povedal nam je tudi razlog, zakaj se je odločil pred več kot dvajsetimi leti priti na grad in o njegovih »bitkah« s kačami, ki so bile prisotne na gradu in njegovi okolici. V njegovem spremstvu smo si ogledali del gradu, kjer potekajo obnovitvena dela – viteško dvorano, grobnico Speče lepotic in vrata, na katerih je prikazana vsa zgodovina gradu. V posameznih prostorih gradu smo lahko videli tudi veliko kamenja, ki je bilo uporabljeno kot gradbeni material v različnih obdobjih zgodovine gradu. Povedal nam je tudi, da je grad po priznanju Evropske skupnosti vključen v zgodovino evropske kulturne dediščine in da upa na sredstva Evropske unije za hitrejšo obnovo gradu. Je pa ponosen na vse, ki so mu pomagali s prostovoljnim delom obnavljati grad.

Po ogledu smo se od graščaka in njegovih muc, ki so ob času našega obiska leno poležavale na grajskem obzidju poslovili z željo, da nam ob priliki pove še kaj več o gradu.

Od tu smo nadaljevali pohod po poti Speče lepotic do doma našega sošolca Igorja, ki je bil tudi pobudnik pohoda in naš vodič. Tudi on nas je postregel s toplim čajem, češnjevimi žganji in okusnim pecivom in nam razkazal svoj »arboretum«. Pri vsem tem pa nas je ves čas veselo opazoval njegov kuža Rex.

Nato smo se povzpeli do vasi Selo. Tam smo si ogledali ostanke nekdanje »pralnice«, kjer so perice pred izumom pralnega stroja prale perilo, nato pa se povzpeli na najvišjo točko naše poti na Žunovec, s kratkim postankom pri vaški cerkvici. Od tu pa nas je pot vodila po prijetni gozdni poti samo še navzdol proti Mirni, kjer smo pohod ob 14.30 uri končali. Dobro volje smo ob pričakovanju naslednjega pohoda, odšli vsak proti svojemu domu.

Alenka Rotar in Anton Repovž

Z dr. Markom Marinom na gradu Speča lepotica; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHODNIŠTVO: VRŠIČ – DOLINA SOČE – TRENTA

Dne 9. 5. 2012 smo se pohodniki odpeljali z avtobusom na zaključno pohodno pot in sicer čez Vršič v dolino Soče.

Spominjam se, kako sem pred mnogimi leti večkrat osvajala gorski prelaz Vršič – 1016 m. Prvič sem se peljala čez Vršič leta 1965 skupaj s fantom na motorju in nato naprej do Pirana. Drugič sem se z družino odpeljala in sicer z legendarnim fičkom. Bila sem kar malo prestrašena, ker so precej strmi in ostri ovinki, vendar mi je uspelo. Tretjič sem bila kot spremljevalka v kombiju in sicer na tradicionalni prireditvi JURIŠ na Vršič. Fantje z dirkalnimi kolesi so začeli vožnjo v Kranjski Gori in približno eno uro vozili proti Vršiču. Spominjam se, da je tisto leto udeležil prireditve tudi znani humorist Tone Fornezzi - TOF. Četrti vzpon pa je bil iz druge, primorske strani in sicer še po makadamu.

Kot sem že zapisala, pa smo se danes odpeljali z avtobusom. Imeli smo zelo lepo sončno vreme.

Pozorno sem si ogledovala naravo in ovinke, ki jih je do Vršiča 24, navzdol do Trente pa še 26. Pri izviru Soče smo avtobus zapustili in se peš odpravili proti Kekčevi domačiji, kjer so pred mnogimi leti snemali prvi film KEKEC, ki nam je bil zelo všeč. Šli smo tudi mimo spomenika Juliusa Kugya, ki gleda gore. Obiskali smo še botanični vrt alpskega cvetja Julijana, si ogledali Triglavski narodni park, se seznanili z legendo Triglavske rože, s koriti Mlinarice in videli še veliko lepega. Občudovali smo čudovito, smaragdno reko Sočo.

»Krasna si, bistra hči planin, brhka v prirodni si lepoti ...«

Za zaključek naj se lepo zahvalim našemu Vikiju za bogate in skrbno pripravljene pohode in ogleds naše lepe Slovenije.

Zdenka Novak

V dolini Soče; foto: arhiv pohodniškega krožka

POHOD PO SOŠKI POTI

Za konec šolskega leta smo šli v sredo, 9. maja, na malo daljšo pohodno pot po dolini zgornjega toka reke Soče. Zjutraj smo se iz Trebnjega peljali v Kranjsko Goro in naprej na Vršič. Peljali smo se mimo ruske kapelice, kjer nam je naš vodnik Viki povedal zgodovino teh krajev in zakaj je bila ta cesta zgrajena. Razkazal nam je tudi vse vrhove naših gora, mimo katerih smo se peljali. Preko Vršiča smo se spustili do koč pri izviru Soče. Tu se je začel naš pohod. Najprej smo si šli ogledat Kekčevo domačijo, to je tam, kjer so snemali film o Kekcu. Potem smo imeli počitek in malico pri koči pri izviru Soče. Nato smo se povzpeli malo nazaj v hrib, do spomenika Juliusa Kugyja, ki je s pogledom uprt v najlepšo goro Jalovec.

To je bil izjemen ljubitelj Julijskih Alp in jih je zelo lepo opisoval v svojih knjigah. Naprej nas je pot vodila do korit Mlinarice, ki smo si jih tudi ogledali. Mimo cerkvice smo prispeli do najstarejšega alpskega botaničnega vrta v naravnem okolju, to je vrt Julijana. Njegov zaščitni znak je Zoisova zvončnica. Tu so že cvetele nekatere cvetlice. Nadaljevali smo ob Soči, večkrat smo jo prečkali čez viseče brvi in nazadnje smo prispeli v Log v Trenti. Tu smo si ogledali multivizijsko predstavo Triglavskega narodnega parka.

Malo naprej smo se v gostilni Metoja okrepčali z divjačinskim golažem. Tu je bil konec našega pohoda.

Ob povratku domov smo si ogledali še mala in velika korita Soče. Za tem nas je pot vodila skozi Log pod Mangartom na prelaz Predel, kjer smo videli tudi dve utrdbi iz prve svetovne vojne. Nato smo se peljali po italijanski strani mimo Rabeljskega jezera in Trbiža nazaj v Kranjsko Goro in naprej proti domu, kamor smo prispeli v večernih urah. Ta dan nam bo ostal v spominu kot izredno lepo doživetje.

NASVIDENJE V NASLEDNJEM ŠOLSKEM LETU.

Julij Jaklič

Na Kekčevi domačiji; foto: arhiv pohodniškega krožka

***Prej boš srečo srečal,
če ji greš naproti,
kakor da čakaš nanjo.***

USTVARJALNI KROŽEK MOKRONOG – OBLIKOVANJE KERAMIKE

Za nas, ki vodimo likovne krožke in delavnice, je najboljša povratna informacija to, da se skupina med seboj poveže, da navdušenje in kreativnost od srečanja do srečanja raste. Tako se dogaja tudi z našo skupino, ki se že tretje leto srečuje ob petkih popoldan v Mokronogu. Poleg tistih, ki vztrajajo v krožku že tretje leto, so se nam pridružili tudi novi, tako da nas je bilo včasih kar preveč.

Še vedno nas gosti Društvo upokojencev Mokronog-Trebelno. V sestavu se skupina ne menja veliko. Občasno malo naraste pa spet preide na tiste, stalne in vztrajne.

Mozaiki, ki smo jih naredili v lanskem letu, že krasijo hišna pročelja in prostore naših ustvarjalcev. Da oblikovanje v glini nima meja in da se pojavljajo ob ustvarjanju vedno novi izzivi, vam bi lahko potrdil vsak od udeležencev našega krožka.

Seveda se napredek v znanju pozna tudi na izdelkih, ki postajo vse večji in drznejši. Kdaj se zgodi, da pozabimo pri ustvarjalni vnemi na osnovne zakonitosti oblikovanja v glini in potem iz keramične peči ne pride tisto, kar bi želeli. Takrat pride na vrsto restavratorstvo ali pa končajo izdelki kje drugje. Tudi to je pridobivanje novih znanj, na podlagi izkušenj, če tudi grenkih.

Letos smo se seznanili s stiliziranjem živalskih oblik po vzoru staromehiških kultur in nastal je čajnik v obliki konja, želva in zelenec, ki služita kot posodi za domače dobrote, zajec za vrtno postavitvev in še in še.

Tisti, ki imajo že več znanja in izkušenj pa tudi poguma, so se lotili oblikovanja amfor, velikih skled, vrčev in ptičnic. Nekateri izdelki so tako veliki, da ne gredo več v našo keramično peč in jih bomo peljali na žganje h keramiku v Žalno.

Čeprav je naša skupina starostno zelo raznolika od 12 pa do 70 let, se odlično ujamemo, si med seboj pomagamo in spodbujamo.

Svoje izdelke so naši ustvarjalci predstavili na dveh razstavah v Trebnjem in Mokronogu in moram reči, da smo želi pohvalo in priznanje. Najbolj pomembno pa je to, da nam idej in navdušenja za ustvarjanje še ni zmanjkalo. Vidimo se spet v jeseni, mogoče bodo to spet petki v prostorih društva upokojencev Mokronog-Trebelno.

Sicer pa se bomo zagotovo srečevali tudi čez poletje, ko se bo naš krožek preselil na Križni vrh in bomo poleg izdelkov iz gline naredili tudi kakšno sliko, tako za dušo in oko.

Prof. Ana A. Cajnko

*Udeleženci ustvarjalnega krožka Mokronog ter njihovi izdelki;
foto: arhiv ustvarjalnega krožka Mokronog*

USTVARJALNI KROŽEK ŠENTRUPERT

Na ustaljenem mestu, v svetlem občinskem prostoru, smo se tudi letos srečevale vsako sredo. Dobro vzdušje na vsakem srečanju, smeh in dobra volja so spremljali naše delo. Pripravljeni program letošnjih delavnic smo dopolnile z željami, ki so se pojavile med ustvarjanjem. Kava in nekaj sladkega sta bila še dodatna popestritev sredinih srečanj. In toliko smo si imele povedati.

Na Ustvarjalnem krožku v Šentrupertu je delavno ...; foto: arhiv ustvarjalnega krožka Šentrupert

Naši ustvarjeni izdelki imajo uporabno vrednost. Z njimi lahko razveselimo svoje najbližje ali pa jih podarimo prijateljem in znancem.

Spoznale smo nove tehnike ustvarjanja, nove materiale. Pred novim letom smo gostile cvetličarko, ki nas je naučila izdelovanja ikeban, z zunanjo članico smo izdelale kopalno sol in jo obogatile z aromami. Ostale smo zveste naravnim materialom in tako ustvarile čudovito drobno cvetje iz ličja ter ga podarile članom in članicam UTŽO ob prazniku dneva žena.

Sebi smo podarile ogrlice. Na koncu smo se naučile osnovnega vezenja z belokranjskim vbodom in križci.

Utrinek s krožka v Šentrupertu; foto: arhiv ustvarjalnega krožka Šentrupert

Pred odhodom na počitnice smo se odzvale povabilu OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert in se vključile v njihov projekt ŠPORT ŠPAS – DRUŽENJA IN GIBANJA TREH GENERACIJ. Razstavile smo letošnje izdelke ter praktično prikazale izdelavo cvetja iz papirja, kvačkanja verižice iz perlic, izdelovanje ogrlice iz papirja in vezenja.

Letošnji zaključek smo imele na Okrogu, kjer smo ob prijetnem praznovanju rojstnih dni pripravile okvirni program za naslednje leto.

udeleženke krožka in mentorica Silva

ROČNA DELA MIRNA

Krožek smo imele v prostorih DU Mirna. Delale smo v glavnem brez mentorja. Dela, ki so nastajala, so plod lastnih zamisli, znanj ali pa smo ideje dobile v raznih revijah. Izdelovale smo čestitke, cvetje iz papirja, kvačkanje, vezenje, ogrlice itd.

V našo sredino smo povabile ga. Silvo Mežnar, ki se je vabilu prijazno odzvala in nam iz zakladnice bogatega znanja pokazala in nas naučila izdelovanja ogrlic iz papirja.

Poleg tega da ustvarjamo, se družimo, negujemo prijateljstvo, s katerim ustvarjamo pozitivna čustva, ki ugodno vplivajo na naše počutje.

Zaključek krožkov ročnih del in zdravilnih zelišč smo okronale s pohodom v naravo in zaključile letošnje druženje s kozarčkom rujnega, dobro malico in si zaželele prihodnje šolsko leto ponovno druženje.

Lepo je zgolj tisto, kar nam ugaja, ne da bi imeli pri tem kakršen poseben interes.

Marijana Povšič

Delovno na krožku ročnih del na Mirni; foto: arhiv krožka Ročna dela

KRUH IN PECIVO PO DOMAČE

Tako smo poimenovala letošnjo delavnico o peki kruha in pekovskega peciva, ki je bila v prostorih DU – Mirna. Vodil jo je upokojeni pekovski mojster Franci Planinc. Poučil nas je o marsičem v zvezi s tehnologijo dela. Nobena od udeleženk ni bila čisto brez znanja o peki tovrstnih izdelkov, oziroma prepričan si, da skoraj vse znaš, a na žalost ni tako. To spoznaš šele, ko prideš v družbo z mojstrom tega poklica. Nad delom in izdelki smo bile zelo navdušene in odločene, da z delavnico nadaljujemo v naslednjem šolskem letu.

Marijana Povšič

***Povej ljudem, ki so ti pri srcu,
da jih imaš rad,
ob vsaki priložnosti!***

Na Mirni je lepo dišalo; foto: arhiv krožka »Kruh in pecivo po domače«

RECEPT ZA »TADOBRE« KROFE

Sestavine:

1 kg moke TIP 400 ali 500
 6 dag svežega kvasa
 6 dl mleka (polnomastno)
 10 dag sladkorja
 1 vanilin sladkor
 1,5 dag soli
 10 dag maščobe (margarina ali maslo)
 2 celi jajci
 3 rumenjake
 3 cl ruma
 naribana limonina lupina ene limone
 olje za cvrtje
 marelična marmelada za nadev

Priprava:

1. 0,5 kg moke, kvas, sladkor in toplo mleko zmešajte in pustite, da naraste za enkrat.
2. Dodajte ostale sestavine in dobro zmešajte v gladko, ne pretrdo testo, ki naj počiva 20 minut. Razdelite ga na kose, težke 5–10 dag, ki jih temeljito »pookroglajte«; položite jih z zaključki spodaj na pomokan prtiček ter pokrijte z drugim prtičkom.
3. Ko so krofi vzhajani, jih polagajte z zaključki navzgor na vroče olje ter takoj pokrijte s pokrovom. Po 3 minutah jih obrnite in jih odkrite specite do konca. Odlagajte jih na papirnate servete.
4. Ko se malo ohladijo, jih napolnite z marelično marmelado ter jih posipajte s sladkorjem v prahu.

Nasvet: ko »pookroglamo« prve krofe, pookroglamo tudi 2 do 3 majhne testene kroglice, ki jih pustimo vzhajati ob krofih. Uporabimo jih za test vzhajanosti in toplote olja, če pečemo krofe v navadni kozici.

Svetujem vam, da za cvrtje krofov uporabljate električno globoko ponev. Termostat ponve naj bo naravnan na stopnjo 2,5.

Marijana Povšič

ZDRAVILNA ZELIŠČA MIRNA

Rožice in njihova koristnost so še vedno zanimive, zato smo v svojo sredino ponovno povabile mag. Kukmana, da nam tudi letos osveži spomin in pove o morebitnih novostih delovanja in uporabe zdravilnih rastlin. Povabilu se je rad odzval, me pa smo mu z zanimanjem prisluhnile. Ponovno smo ugotavljale, da je njegovo znanje neizčrpno in da ga zna in hoče posredovati. Obdelovale smo rastline, ki učinkujejo na sečne organe, migreno, prebavo, revmatske težave, poškodbe, psihične težave itd.

Krožek smo imele v prostorih DU Mirna v januarju, februarju in marcu 2012.

Marijana Povšič

REKREACIJA MIRNA

Dandanes vsi vemo, kako pomembno je, da je človek v poznejših letih gibalno aktiven in da skrbi za svoje zdravje in počutje. Če redni športno razvedrilni dejavnosti doda še prijateljsko druženje, veliko stori za svoje ravnesje. Da je pridobivanje in ohranjanje vsesplošne kondicije možno tudi v starejšem obdobju, se zavedamo tudi člani UTŽO-ja z Mirne. Moramo se pohvaliti, letos smo imele v svoji sredi tudi enega moškega. V šolskem letu 2011/2012 smo vztrajno obiskovali rekreacijo enkrat tedensko po eno uro v telovadnici OŠ Mirna, pod vodstvom mentorice Darje Krivec. Poleg aerobnih vaj, s katerimi smo v prvem delu dodobra ogreli svoja telesa, smo uživali tudi v elementih joge za sproščanje in umiritev telesa. Človek ne sme biti prepričan, da je (pre)star za vse, kar je počel v mladosti, starost se začne in konča v glavi in ne, ko to določi njegov EMŠO, to je samo obdobje življenja, od vsakega posebej, pa je odvisno, kako in s čim ga bo bogatil.

Marijana Povšič

Zdravo življenje na Mirni; foto: arhiv krožka Rekreacija Mirna

ZDRAVA REKREACIJA TREBNJE

Krožek Zdrava rekreacija se je v šol. letu 2011/12 odvijal dvakrat tedensko. Dogovorile smo se, da se bomo srečevale kot prejšnja leta ob ponedeljkih in četrtnih v telovadnici CIK-a v Trebnjem pod mentorstvom Francke Primožič. S krožkom smo pričele 10. novembra in zaključile 29. marca. Tudi sedemnajst ne več rosnih mladih »deklet« je prihajalo v telovadnico v želji, da naredimo nekaj zase, za svoje zdravje in boljše počutje. Naša skupna ura se je pričela najprej z ogrevanjem; tek s pospeševanjem tempa, bočno gibanje, vzratni tek, poskoki, itd. Dovolj ogrete smo nadaljevale z vajami za razgibavanje sklepov, za krepitev mišic in vaje za hrbtenico. Vaje smo izvajale enkrat s THERA BAND elastičnimi trakovi srednje moči, drugič z manjšimi mehкими gumijastimi žogami, prvič v tem letu tudi s THERA BAND ravnotežnimi blazinami ter z žogami pilat za hrbtenico. Vsaka izmed nas je bila pripravljena razgibati svoje telo v okviru svojih zmožnosti. Tudi letošnjo rekreacijo smo popestrile z dvakratnim obiskom Šmarjeških toplic v januarju in februarju. V notranjem bazenu smo pod strokovnim vodstvom profesorja plavanja izvajale različne tehnike pravega in hrbtnega plavanja. Rekreacijo smo večkrat zaključevale s priljubljenimi »tibetanci«, da bomo ostale večno mlade. Teh pet tibetanskih vaj so preproste telesne vaje tibetanskih menihov, ki so del njihove tradicije. Vsaka ura rekreacije je bila pestra in prehitro nam je potekel odmerjen čas, ko smo morale izprazniti telovadnico, ker je že čakala druga skupina. Naša mentorica Francka se je z nami trudila, nas spodbujala, bila potrpežljiva in opozarjala na pravilno izvajanje vaj, za kar se ji prav lepo zahvaljujemo. Skupaj smo imele 37 srečanj, kar pomeni polnih 41 ur. Naša prijetna druženja smo zaključile ob sladici in pijači, si zaželele lepe počitnice in se dogovorile, da se v jeseni spet dobimo. Lahko se nam priključite.

Majda Miklič

Učenje pravilne tehnike plavanja; foto: arhiv krožka Zdrava rekreacija Trebnje

KROŽEK SPOZNAVANJA IN UPORABE ZDRAVILNIH ZELIŠČ ŠENTLOVRENC – VELIKA LOKA

Med prvimi krožki naše UTŽO je prav gotovo krožek spoznavanje in uporabo zdravilnih zelišč v Šentlovrencu. Gospod Jože Kukman nam vsa leta razdaja svoje znanje, kako prepoznamo posamezne zdravilne rastline in kako jih nabirati. Shranjevanje pa je še posebej pomembno. Z napačno shranjeno rastlino, ki se je pokvarila, naredimo veliko škodo zdravju, če jo uporabimo.

Zelo pomembno je poznavanje strupenih rastlin. Površni nabiralci zamenjajo na primer zdravilni čemaž z listi podleska in nesreča je tu.

V tem šolskem letu smo dobili prostore na Turistični kmetiji Kazina v Dol. Praprečah. Ogrela so prostore in nam postregli z domačim čajem. To pripovedujem zato, ker ni več možnosti, da bi imeli krožek v šoli v Šentlovrencu. V prostorih Društva upokojencev na Veliki Loki je pozimi mraz. Ni ga mogla pregnati niti Rusova Ani s tremi električnimi radiatorji.

Zanimanje za spoznavanje in uporabo zelišč je precejšnje. Če z Marto ne organizirava srečanja, naju pobarajo, kdaj bo krožek. Letos so se nam pridružile članice iz Trebnjega. Obe animatorki se morava kar skupaj opravičiti. Marta sploh nima časa niti za delavnice UTŽO, jaz sem v decembru 2011 imela nogo v mavcu, v februarju pa sem bila spet v Luxemburgu. Obveščanje je izvedla Pangerčeva Milka.

Dogovorili smo se, da bomo zaključili krožek z nabiranjem zdravilnih zeli in spoznavanjem vsega, kar je zdravilno ali strupeno v naši okolici. Dobili se bomo spet na Turistični kmetiji Kazina, kjer ima Špela svoj zeliščni kotiček.

Francka Grošel

ZAKLJUČEK KROŽKA

Tako, kot smo se dogovorili, da bomo spoznavanje in uporabo zdravilnih zelišč zaključili z nabiranjem vsega, kar je zdravilno in strupeno v naši okolici, smo se zbrali na Izletniški kmetiji Kazina v Šentlovrencu. Saj je pred dnevi še kazalo, da nam bo vreme naklonjeno, tisti trenutek, ko smo končali z ogledom vrtničkov zelišč na tej kmetiji, pa se je vreme dokončno skisalo. Nikakor ne bi mogli nabirati »rožce« po Primskovem, kot smo imeli namen. Marta je skočila domov po ključ njihove zidanice v Zagriču. Tja smo šli. Ponovili znanje, ki smo ga pridobili in ki ga že tako imamo. Grizljali smo orehe in prepečenec, spili bokal vina in vode. Tačas pa so na »Kazini« pripravili kosilo. Špela se je potrudila in vse jedi so bile v duhu našega zeliščarstva. Zelo dobro in vsi smo bili zadovoljni.

Posebej smo se zahvalili našemu potrpežljivemu mentorju mag. Jožetu Kukmanu.

Še v naslednjem šolskem letu se bomo srečevali, ker znanje je potrebno vedno obnavljati in širiti.

Francka Grošel

Utrinek s predavanj o zdravilnih zeliščih; foto: arhiv krožka Zdravilna zelišča Šentlovrenc

GRAD STRUGA IN MATJAŽEVA DOMAČIJA

Vremenarji so napovedali slabo vreme, pa je »zdržalo«, celo sonček je pokukal izza oblakov. Odziv udeležencev na našo prvo popotno malho je bil dober. Poln avtobus vedoželjnih je odpeljal proti Novemu mestu. Vodil nas je g. Kukman in kot vedno nas očaral s svojim znanjem.

Pred grajskimi vrati gradu Struga sta nas po kranjskem običaju pričakala Volk Turjaški s Struge in žena gospa Eleonora Sobjeska z Rihemberka in Struge. Pozdravila sta nas, se predstavila in povabila v grajski atrij. Sprehod skozi kratko zgodovino gradu in že smo bili v grajski kuhinji, kjer sta nas pogostila s kruhom, klobaso in kozarčkom domačega piva. Prostor smo zapustili bogatejši za recept za pripravo piva, ki nam ga je izdal grajski gospod.

Grof Volk Turjaški in Eleonora Sobjeska sta nas nato popeljala v kovačnico mečev in drugega orožja, v kovnico denarja, kjer še vedno na skrivaj kujejo denar, ter skozi vse renesančne in baročne sobane: deželne pisarne z zgodbo o upravnih ureditvah naših krajev, spalnico, jedilnico, sobo z baročnimi kostumi, sobo z orožjem. Ogled sta povezala z zgodbami, ki so nas popeljale pesto let nazaj, v pravljični čas konca srednjega veka in tako grad predstavila kot živi muzej. Skupaj z grajskima smo podoživljali življenje na gradu.

V sprejemnici nam je Eleonora izrekla dobrodošlico še s pesmijo, s čudovitim glasom in igranjem na kitajsko lutnjo. Ogled smo zaključili v mitološki sobi, kjer smo prisluhnili zgodbam naših prednikov. Kar težko smo se poslovili od grajskih, saj smo v njih priredbah uživali in vsaj malo podoživeli grajsko življenje.

Še vsi pod vtisom srednjeveškega življenja nekako nismo sprejeli sedanosti in zato nas prostrana golf igrišča niso prav nič impresionirala.

Pot smo nadaljevali do vasice Paha, kjer smo se srečali še z eno kulturno dediščino, 150 let staro domačijo, ki so jo pridne roke Pavlinovih uredile tako, kot je bila urejena nekoč. Majhna hišica nepremožnega kajžarja, pa vendar je v njej toliko prostorov. Topel sprejem s pehtranovo potico, ogled »malega in velikega konca«, Bogkovega kota, kredence, zidanega štedilnika, skrinje,

komode in omare, ležišča iz ličkanja, mentrge, kjer še danes mesijo kruh, in krušne peči, v kateri ga spečejo. V kleti nam je ob kozarčku cvička gospodar Matjaž zapel posebno cvičkovo zdravico.

Na preurejenem podu smo si ogledali multivizijsko Zgodbo o cvičku ter degustirali cvičkove sestavine, domač sir in ajdov kruh.

Ker je Martin ravno praznoval rojstni dan, smo mu s pesmijo zaželeli vse najboljše, nato pa se odpravili proti domu.

Ugotovili smo, da je naša dežela res lepa in da jo vse premalo poznamo.

Besedilo in foto: Silva Mežnar

SUHOKRANJSKA DOŽIVETJA

Po sončnem dnevu se je danes spet spustila megla do nižin in prav nič toplo ni bilo zjutraj, ko smo čakali avtobus, da nas odpelje v Žužemberk. Malo nas je bilo pred CIK-om in spraševali smo se, zakaj je bil interes za to popotno malho tako majhen. Bližina?

Že na poti do Žužemberka se je sonce začelo sramežljivo prebijati skozi meglo in napovedovati, da bo dan lep. In res smo preživeli lepo dopoldne v družbi vodičke Milke, predsednika Turističnega društva Vlada ter podpredsednika društva. Kmečke žene so pripravile razstavo izdelkov, ki si jih nismo in nismo mogli nagledati. Spekle so ajdovo ocirkovko, ob njej pa so nas pogostili še z letošnjim cvičkom in lanskim zweigeltom.

Ogled grajskih prostorov, foto: Silva Mežnar

Najprej smo se z vodičko sprehodili po obnovljenih grajskih prostorih. Ko je bil leta 1945 grad požgan, so ostali le zunanji zidovi, pa še ti ne v celoti. Vsako leto so bili zidovi nižji, vse do šestdesetih let, ko so grad začeli obnavljati. Počasi, vendar vztrajno. Danes je zidovje obnovljeno, tudi nekaj notranjih prostorov ima pravo obliko in prepričani smo, da bo grad nekoč zaživel v polni luči, z okni, sobanami, pohištvom ...

Sedem okroglih obrambnih stolpov krasi morda res najslikovitejši grad v Sloveniji. Od 13. stoletja pa do druge svetovne vojne se je grad spreminjal. V spodnjih prostorih so bile ječe in mučilnice, v jarkih pred gradom pa so bivali medvedje, ki so predstavljali zaščitni zid pred morebitnimi napadi na grad. Z zadnjimi lastniki Auerspergi (Turjačani) je povezana tudi zgodba, kako je medvedka ubila ženo Ivana Turjaškega, Ano von Eck. V spomin na tragični dogodek so sredi dvorišča zasadili lipo, ki je vztrajala 424 let (leta 1999 so jo posekali).

vir: <http://images.google.si>

Grajsko dvorišče, foto: Silva Mežnar

V poletnih mesecih pripravljajo v gradu trške dneve. Tedaj grad preplavi žlahtna gospoda, mladci se preizkusijo v viteških igrah, nagajivce in zlobneže pa zaprejo v grajske ječe.

vir: <http://images.google.si>

Po pogostitvi smo zapustili grajske prostore in se odpeljali na Dvor, kjer smo si ogledali ostanke Auerspergerjeve železarne.

Železarna je železovo rudo pridobivala Soteske, Repče gore in s Hmeljnika, oglje pa iz bližnjih gozdov Kočevskega Roga. Izdelovali so različne železne predmete za vsakdanjo rabo, nagrobnike, topove, naredili pa so tudi železno konstrukcijo za čevljarški most v Ljubljani in prve vozičke za železnico v Postojnski jami.

Ostanki peči; železni nagrobni križ na pokopališču v Žužemberku, izdelek železarne;
vir: <http://images.google.si>

Polni vtisov smo se odpravili proti domu. Zahvalili smo se našim gostiteljem in se na poti ustavili še pri spomeniku padlim v NOB na Cvibljju ter pri cerkvi sv. Mohorja in Fortunata.

vir: <http://images.google.si>

Toliko lepega smo slišali in videli, pa čeprav smo prav vsi že bili v teh krajih smo si bili edini – kako malo poznamo te kraje.

Silva Mežnar

OD UST DO UST

Oblačno, hladno, deževno in prav nič prijazno vreme je bilo v januarju, ko smo se odpravili na Kras. Pa še snežinke so med potjo grozile, da nam bodo popestrile dan. Toda, ko smo se pripeljali v vas Lokev na Krasu, je zasijalo sonce in nas spremljajo na poti vse do odhoda domov.

Naš cilj je bila pršutarna, najstarejša na Krasu, ki deluje po starih receptih sušenja kraških dobrot. Brez umetnih dodatkov, sušeni na kraški burji so mesni izdelki Kraški pršut, Lokavski pršut, Pršut Lipica, Kraški zašinek in Kraška panceta znani po vsem svetu. Od ust do ust se širi glas o njihovih dobrotah.

Da so njihove mesnine res dobre, smo se kmalu prepričali, saj so nam pripravili bogato degustacijo izdelkov, postregli pa tudi njihovo drugo značilnost – teran.

Oblekli smo zaščitne halje in stopili v sušilnico kraških dobrot.

V svoji zloženki so napisali: »Lokavški pršut je narejen iz skrbno izbranih in ohlajenih svinjskih stegen s kostjo. Stegna najprej nasolimo s sečoveljsko morskou soljo. Čas soljenja je odvisen od teže surovine in poteka v strogo nadzorovanih klimatskih pogojih. Po končanem soljenju stegna hranimo pri nizkih temperaturah, da sol prodre do kosti, kar traja do štiri

mesece. Nato svinjska stegna obesimo na lesena obešala v naši sušilnici, kjer v naravnih klimatskih pogojih, ob pomoči kraške burje in ostalih klimatskih značilnosti kraške pokrajine, poteka postopek zorenja in sušenja. Prej nežno rdeče meso dobi intenzivnejšo barvo, značilen vonj in poln, zrel okus.«

Po ogledu pršutarne smo stopili še v njihovo trgovino, kjer smo dobrote nakupili za domov.

V središču vasi Lokev pa nas je čakalo drugo presenečenje – Fabianova trgovina, muzej.

Ko smo stopili v prostore trgovine, smo se s spomini vrnili v otroštvo. Prepoznavali smo predmete, ki smo jih predavnimi leti videli v naših trgovinah in so bili nepogrešljiv del inventarja vsake trgovine tistega časa: stojala za bombone, semena, kreme za čevlje, pecilni praški, kis, kozmetični pripomočki, petrolej, razna papirna, pločevinasta, steklena in lesena embalaža, šiviljski pripomočki, tobačni izdelki, začimbe, pralni praški in mila, kava, barve, emajlirana in pocinkana posoda.

Trgovina je nepretrgoma delovala od 1869. do 1948. leta. Leta 2007 je ponovno odprla vrata, tokrat kot muzej. Nekaj inventarja in opreme je izvirne, ostalo so z leti zbrali pri posameznikih v Sloveniji in tujini.

Vir: <http://images.google.si>

Polni vtisov smo zapustili kraško vasico Lokev in se mimo Lipice odpeljali proti domu. Preživeli smo čudovit dan. Z nami je bil tudi g. Kukman, ki nam je povedal veliko novega. Veseli smo, da je član naše univerze in da vedno izpolni našo željo po vodenju popotne malhe.

Besedilo in foto: Silva Mežnar

OBISK PREŠERNOVE ROJSTNE HIŠE

V februarju, ko praznujemo kulturni praznik, smo se odpravili na Gorenjsko. Vremenoslovci so obetali oblačno vreme, nas pa je spremljalo sonce in bilo je prav prijetno.

Najprej smo se ustavili v Kranju, si s krajšim sprehodom ogledali del kranjskih znamenitosti, nato pa se podali v kranjske rove.

Vir: <http://images.google.si>

Občudovanje Kranja ter vhod v rov; foto: Silva Mežnar

Podzemni rov, dolg 1300 m, je bil zgrajen kot mestno zaklonišče v času nemške okupacije. Z gradnjo so začeli že pred vojno, z deli pa nadaljevali leta 1944. Svoj prvotni namen so že davno izgubili. Stopili bi v pozabo, da jih niso leta 2008 očistili in opremili za obiskovalce. Pričajo, kaj vse lahko naredijo človeške roke in njegova iznajdljivost. So opomin na vojne strahote.

V rovih pod starim mestnim jedrom je razstava mineralov in fosilov ter rekonstruirano zaklonišče iz 2. svetovne vojne in simulacija letalskega napada. Čeprav smo vedeli, da gre le za simulacijo, nas je stisnilo pri srcu. Počutili smo se nelagodno in prav želeli smo zapustiti prostor. Le kako so se počutili prebivalci takratnega Kranja, ki so bombni napad doživljali resnično?

Bogata zgodovina Kranja in njegova kulturna dediščina bi nas lahko ves dan navduševali, vendar pričakovali so nas v Vrbi, rojstni vasi našega pesnika Franceta Prešerna, zato smo morali Kranj zapustiti.

Na Ribčevi domačiji nas je sprejel prijazen kustos in s slikovito besedo predstavil Prešernovo življenjsko pot. Hišo so kot muzej odprli leta 1939. Francu Saleškemu Finžgarju in slovenskim šolarjem se moramo zahvaliti, da je bila hiša odkupljena in preurejena v muzej.

Iz letaka lahko preberemo: »Prešernova rojstna hiša v Vrbi je urejena v stilu dobe pesnikovega otroštva. V veži stoji vsaj 200 let star mestinjak (mentrga), ki so ga uporabljali za mesenje kruha. Nad njim je originalen sklednik, v veži pa stoji tudi stara Ribčeva skrinja.

Če gremo iz veže naprej, pridemo v črno kuhinjo, ki je z vso opremo še povsem takšna kot nekoč. Na levi strani iz veže pridemo v hišo, glavni bivalni prostor. Notranja oprema, ki jo obiskovalec lahko vidi, je več kot zanimiva. Javorjeva miza v kotu s stoli in klopjo je stara okrog 200 let, ravno tako kolovrat, nihalna ura na steni pa je tiktakala tudi ob pesnikovem rojstvu. Iz hiše pridemo naprej v kamro, nekdanjo spalnico zakoncev Prešeren in pesnikovo rojstno sobo. Najpomembnejši eksponat v kamri je vsekakor pesnikova zibelka. Ura, ki je na ogled v kamri, pa je nekoč krasila Prešernovo odvetniško pisarno v Kranju.»

Z obiskom Vrbe pa naše kulturno potepanje še nismo zaključili. Na poti domov smo se za kratek čas ustavili še na Brezjah in nato se še enkrat vrnili v Kranj, na staro kranjsko pokopališče, ki je svojemu namenu služilo do leta 1936, leta 1953 pa so pokopališče preuredili v Prešernov gaj. Sprehodili smo se po lepo urejenem gaju, kjer je poleg Prešerna pokopan še pesnik Simon Jenko.

Z Gorenjske smo odhajali bogatejši za nova znanja. Preživeli smo čudovit dan in bili enotni v razmišljanju, da so naše popotne malhe prave strokovne ekskurzije, prostor za bogatenje uma in druženje.

Besedilo in foto: Silva Mežnar

***Le tisti človek je srečen, ki se je srečo naučil izluščiti.
Ne iz idealnih pogojev, ampak iz svojih aktualnih okoliščin.***

STIŠKI SAMOSTAN

Na zadnjo popotno malho v letošnjem študijskem letu smo se odpravili v Stično oziroma bolj natančno v stiški samostan. Tudi tokrat se je gospod Kukman prijazno odzval vabilu, da nas vodi po samostanu, saj ga dobro pozna. In za nas je bila to velika prednost, saj smo si pod njegovim vodstvom ogledali tudi prostore, ki si jih prav vsak ne more, o samostanu pa veliko zvedeli.

Na ozemlju Višnjegorskih je leta 1136 oglejski patriarh Peregrin I ustanovil cistercijanski samostan. Po legendi je zelen ptič pripomogel, da samostan stoji na mestu, kjer je, saj je z vztrajnim petjem: »Sit hic! Sit hic!« (lat. Tu naj bo!) prepričal burgundske menihe, da so našli pravi kraj za gradnjo. Ptič pa je dobil zaslužno mesto v stiškem grbu. Njegovo petje

pa je menihe navdihnilo tudi pri poimenovanju zeliščne lekarne, saj so jo poimenovali SITIK. V njej prodajajo čaje, delane po recepturi znanega meniha patra Simona Ašiča, s katerim je delal gospod Kukman in delo nadaljuje tudi po njegovi smrti.

Samostan v Stični je edini delujoči cistercijanski samostan v Sloveniji. Delovati je prenehal le v času Jožefa II, saj je le ta s svojimi reformami ukinil samostane. Beli menihi so se v samostan vrnili po 114 letih.

Skozi stoletja je samostan spreminjal stavbno podobo. Vseskozi pa je ostal versko, cerkveno, kulturno in gospodarsko središče.

Najprej smo stopili v trgovino s čaji in tu spoznali bogato delo patra Simona Ašiča. Domačini so ga poznali kot prijaznega meniha, ki je rad pomagal s svojimi zelišči in nasveti.

Sprehodili smo se po mogočni stavbi samostana, si ogledali samostansko cerkev, pokopališče, križni hodnik in prostore, kamor obiskovalčeva noga ne stopi pogosto: meniško jedilnico z baročnimi štukaturami ter opatovo kapelo.

Vse prvo nadstropje zasedajo zdaj muzejske in galerijske zbirke, drugo nadstropje "stare prelature" pa je namenjeno prikazu razvoja krščanstva na Slovenskem.

Po končanem ogledu smo se odpeljali na 776 m visoko Obolno, na turistično kmetijo, od koder se vidi skorajda vsa Slovenija.

Tu smo ob dobri hrani in prijetnem klepetu zaključili naše potepanje.

Besedilo in foto: Silva Mežnar

ZAKLJUČNA EKSURZIJA

Slabo vreme v dneh pred zaključno ekskurzijo ni obetalo dobrega potovanja. Zato smo se vsi razveselili večerne napovedi vremena v ponedeljek, saj naj bi bil torek sončen. In res je bil.

V zgodnjih jutranjih urah smo se odpravili v **Rezijo in Beneško Slovenijo**. Ko smo se peljali po gorenjski avtocesti, je bil jutranji pogled na naše gore, obsijane s soncem, kot balzam za srce. Verjeli smo, da to prinaša lepo vreme. In res, vseskozi nas je spremljalo sonce, ki je v nas spodbudilo dobro razpoloženje.

Občudovali smo bogato znanje gospoda Kukmana in uživali ob pogledu na našo lepo domovino. Zvončki in trobentice, znanilca pomladi, sta kukala iz zemlje in pričala, da je pomlad pri nas hitrejša.

Le majhna napisna tabla ob cesti je napovedala prehod državne meje in vstop v Italijo. Nobenega stresa ob prehodu. Čudovito! Zapeljali smo se do mangartskih jezer in uživali ob pogledu na bistro, smaragdno vodo. V Trbiž, središče Kanalske doline, smo se pripeljali v jutranjih urah, zato je bil kraj miren, trgovine na začetku še zaprte, domačini pa jutranje razpoloženi. Opravili smo prve nakupe in že potovali našemu cilju naproti. Reka Rezija ali Bila, ki je dala ime dolini, po kateri smo se vozili, je bila bolj rečica, saj je z nežno zelenkasto modro barvo krasila le sredino struge. Naselja čepe na obeh bregovih hudourniške reke Rezijske, na strmih pobočjih visokih

hribov, v pravljичno lepi pokrajini.

Leto 1976 je bilo usodno za te kraje, saj je rušilni potres »dobro opravil svojo nalogo«. Čeprav so vasi obnovili, so spremembe vidne še danes – rezijanska arhitektura je vidna le še malokje, nekoč razvita poljedelstvo in živinoreja sta skorajda izginila. Zakaj? Zato, ker so ob obnovi gradili le hiše, ne pa tudi hlevov. Ljudje so zapuščali kraje, tisti, ki so ostali, so si poiskali delo v večjih središčih.

V naselju Ravanca, ki je tudi upravno središče občine Rezija – Rozajanske kumüne, nas je v domu kulturnega društva sprejel gospod Sandro. V sliki in besedi nas je popeljal po prelepi Kanalski dolini.

Po potresu je kulturni dom zgradila Slovenija. V domu ima sedež kulturno društvo in najstarejša folklorna skupina v Evropi, saj je bila ustanovljena 1838. leta. Rezijani govorijo štiri narečja, skorajda vsaka vas ima svoje narečje. Po potresu je ostalo le pet vasi, dve pa sta zapuščeni. Gospod Sandro je govoril v rezijanščini počasi, zato smo ga »buški« – Slovenci kar razumeli. Nekajkrat pa smo se

od srca nasmejali našemu prevajanju. Zanimiva sta tudi rezijanska kultura, šege in navade. Ob kresu se oblečejo v maskare ter slavijo prebujenje narave. Igrajo na posebna instrumenta: citre v obliki violine ter čelo, ki ima samo dve struni. Prav poseben je tudi njihov ples. Gospodu Sandru so se pridružile naše članice in skupaj so prikazali osnove rezijanskega plesa.

Po zanimivi predstavitvi smo si v Solbici ogledali še edinstveni muzej o brusačih, ki zanimivo predstavlja ta nekoč najbolj razširjen poklic med Rezijani.

Brusači so na kolesih prepotovali dobršen del Evrope. Bili so tudi v Sloveniji. Ne samo muzej, tudi spomenik brusačem v Solbici je edinstven. Še spomin na Zverinice iz Rezije in zapustili smo g. Sandra in Solbice ter se odpeljali v Pušjo ves.

Mesto sivke so po potresu obnovili tako, kot je bilo pred potresom. Po ogledu bazilike in muzeja mumij smo nadaljevali pot v Čedad.

Mesto je obdano z obzidjem in je pod Unescovo zaščito. Kar korajžno smo zakorakali čez Hudičev most in prav nič se nismo bali, da bi se znašli v reki pod njim.

Mesto ob reki Nadiži je ustanovil Julij Cezar, zato so mu v mestu postavili čudovit kip. Svoj pečat so pustili tudi Langobardi. Iz njihovega obdobja je ohranjen tempelj s čudovitimi freskami in štukaturami vinske trte. Zanimiv pa je tudi ženski samostan, ki čuva čudovito langobardsko stvaritev.

Še sprehod po mestu in ogled katedrale pa smo že nadaljevali pot proti Sloveniji.

Ustavili smo se na kmečkem turizmu, povečerjali ter strnili misli o čudovitem dnevu. Zaželeli smo si lepo poletje ter obljubili, da se v jeseni spet srečamo.

V ušesih pa nam je še odzvanjal pozdrav gospoda Sandra:

Zbuga u usën wän!

Besedilo in foto: Silva Mežnar

Pesem o pesmi

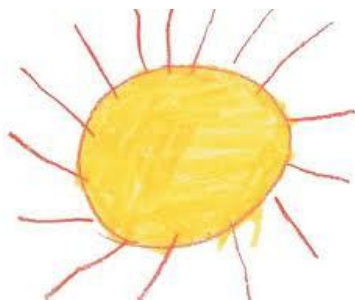
*Iz nič se zmeraj začenja,
iz molka in iz jecljanja.
Potem se mukoma vzpenja
kvišku - do razdejanja.
Samo vase toneš vse globlje
in razvozlavaš šifre zvokov,
ki vro iz dalnje globje
kot z nekih zgubljenih otokov,*

*dokler se iz teme ne izmota
prava štrana in se navežeš.
Potlej si sredi svojega pota
in potlej morda dosežeš*

*sen, ki nad poljem leta,
trak mesečine
v deška, davno minula leta
in njihove korenine ...*

*Od tu se pesem začenja
pa najsi shodi ali obupa;
pesem, ki ničesar ne menja,
le utrjuje bilčico upa.*

Tone Pavček

POČASTILI SMO

Tudi letos smo počastili kulturni praznik in 8. marec. Tako kot vsa leta doslej je tudi letos gospod Joško Zupan povabil pomembna gosta.

KULTURNI PRAZNIK

Naša plesna skupina Nasmeh je z venčkom pesmi dvignila razpoloženje v dvorani. Po uvodnih besedah gospoda Joška Zupana, namenjenih pomenu in vlogi pesnika Franceta Prešerna, smo spoznali gosta dr. Miho Japlja. Rodil se je v učiteljski družini, kjer sta oče in mama prenašala znanje mlajšim generacijam, zato ni čudno, da je tudi dr. Miha skoraj štirideset let svoje bogato znanje iz kemije razdal študentom na ljubljanski univerzi. Ves čas pa je bil zaposlen

v Krki, kjer je vodil Krkin inštitut in opravljal druga pomembna dela.

8. MAREC:

Nežna glasba, drobne vrtnice v šopkih, ki so jih naredile članice ustvarjalnega krožka iz Šentruperta ter najmlajši iz vrtca so dodobra ogreli naša srca. Gospod Joško Zupan pa je tokrat pripeljal posebno gostjo, dr. Zoro Konjajev, pediatrijo, ki je nabirala izkušnje kot sanitetna delavka v času narodnoosvobodilne borbe na osvobojenem ozemlju, sodelovala pri operaciji Franca Rozmana Staneta, delala skupaj z dr. Pavlom Lunačkom, dr. Novakom, po vojni pa se je predala študiju medicine in kot pediatrija največ časa posvetila

nedonošenčkom. Pri svojih enaindevetdesetih letih je polna energije, bistrega duha, zato ni čudno, da nas je prevzela.

OBISK DIJAKOV GIMNAZIJE NOVO MESTO

Konec maja so nas obiskali dijaki Gimnazije Novo mesto. V bogate aktivnosti projektnega tedna so vključili tudi obisk Doma starejših občanov Trebnje, Varstveno delovnega centra Trebnje in naše Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Dva dni smo jih gostili, vsak dan eno skupino zvedavih deklet in drugi dan tudi enega fanta ter njihovo mentorico gospo Zlatko Butkovec. Zanimalo jih je, zakaj univerza, kdo se vanjo vključuje in zakaj, kako smo organizirani, kako poteka naše delo, katere aktivnosti imamo, kakšna je vsebina delavnic in popotnih malh, kako se financiramo.

Naše delo in delo študijskih krožkov smo predstavili v sliki in besedi ter

pripravili majhno razstavo izdelkov.

Besedilo in foto: Silva Mežnar

Dijaki so zapisali:

- Zanimivo, koliko ljudi se ob upokojitvi želi učiti.
- Nad razstavljenimi izdelki sem bila navdušena.
- Do sedaj se nisem mogla predstavljati, kako poteka izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, saj koncentracija in spomin z leti upadata.
- Zelo zanimive delavnice in tako se ljudem po upokojitvi res ni potrebno dolgočasiti doma za štirimi stenami.
- Starejši se izobražujejo na podoben način kot dijaki v gimnaziji. Tudi njihov »predmetnik« je podoben.
- Navdušena sem bila nad nazorno predstavitvijo UTŽO.
- Predstavitve je bila zelo dobro pripravljena.
- Spoznala sem novo definicijo starosti. Star si, ko se nehaš izobraževati.
- Iz predstavitve bi lahko zaključila: Vesela jesen v Trebnjem.

PREDLOG PROGRAMA ZA ŠTUDIJSKO LETO 2012/2013

Tudi v študijskem letu 2012/2013 se bomo srečevali na delavnicah in v krožkih. Vsak torek se bomo družili v prostorih CIK-a Trebnje, in sicer od 9.00 do 11.15 ure. Poslušali bomo zanimive teme že znanih področij:

- splošne teme
- potopisna razvajanja
- socialno-zdravstvene teme

Četrty torek v mesecu bo namenjen popotni malhi – strokovni ekskurziji po Sloveniji.

Iz bogate ponudbe krožkov pa bodo člani lahko izbrali dejavnost, ki jih najbolj zanima.

❖ TUJI JEZIKI

- ❖ angleščina – začetni
- ❖ angleščina – nadaljevalni 2,3
- ❖ nemščina – začetni
- ❖ nemščina – nadaljevalni
- ❖ italijanščina – začetni
- ❖ španščina – začetni
- ❖ španščina – nadaljevalni

❖ ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

- ❖ plesne skupine Nasmeh, Ajda, Mavrica
- ❖ pohodništvo
- ❖ rekreacija – Trebnje
- ❖ aerobika – Mirna
- ❖ družabni ples

❖ DIGITALNA TEHNOLOGIJA

- ❖ kamera
- ❖ fotografski krožek

❖ KUHARSKI KROŽEK – Mirna

❖ USTVARJALNICE

- ❖ likovno ustvarjalni krožek – Trebnje
- ❖ ustvarjalni krožek – Šentrupert
- ❖ ročna dela – Mirna
- ❖ likovne ustvarjalnice – Mokronog

❖ KLEKLJANJE – Trebnje (nadaljevalni)

❖ RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE (Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog)

❖ SPOZNAVANJE IN UPORABA ZDRAVILNIH ZELIŠČ (Šentlovrenc + Trebnje, Mirna)

- ❖ ZGODOVINSKI KROŽEK – Mirna
- ❖ ZGODOVINA UMETNOSTI SKOZI ČAS
- ❖ Sožitje generacij in kakovostno staranje
- ❖ Dediščina in arhitektura na podeželju (Šentrupert)
- ❖ Kako polepšati dom v vseh letnih časih – možnost kot krožek
- ❖ Kiparstvo
- ❖ EFT
- ❖ Nina Medved
 - ❖ aromaterapija za ženske
 - ❖ izdelava naravne kozmetike
- ❖ Mag. Jelka Stopar Metelko:
 - ❖ Prazniki in posebni dnevi v letu, ki jih spremlja cvetje;
 - ❖ Osnovna načela oblikovanja s cvetjem;
 - ❖ Različne oblike šopkov in aranžmajev iz cvetja

ČLANI SO ZAPISALI TUDI

BRALNA ZNAČKA PAVLA GOLIE

Hodila sem v 3. razred OŠ Prule v Ljubljani. Nekega dne smo se odpravili v gledališče ljubljanske Drame. Igrali so otroško predstavo JURČEK – Pavla Golie. Predstava mi je bila zelo všeč in spominjam se, da je glavno vlogo Jurčka igrala Duša Počkajeva, priznana slovenska gledališka in filmska igralka.

Čez več kot petdeset let sem se preselila na Dolenjsko, v Mokronog in se takoj vpisala tudi knjižnico Pavla Golie Trebnje. Pred nekaj leti je tudi v Mokronogu knjižnica dobila nove, večje prostore.

Ker rada in veliko berem, me je v letu 2011 prijazna knjižničarka Irena povabila k branju knjig za Golievo bralno značko. Prebrala sem štiri knjige in v vsaki knjigi je bila na določeni strani majhna nalepka z različnimi liki. Potrebno je bilo narisati v okvirček, v izkaznici, čim bolj po spominu. Moram priznati, da mi je še kar uspelo. Aprila letos pa smo vsi udeleženci prejeli knjižno nagrado, knjigo Pavla Golie Gospod Baroda in druge ljudske pesmi.

Bila sem prijetno presenečena in hkrati sem se spominjala otroških let, prvega obiska gledališke predstave JURČEK Pavla Golie ... *ŽIVLJENJE JE POLNO PRESENEČENJ!*

Zdenka Novak

Jurček, Pavel Golie

LITERATKE VEZI

Literatke VEZI DU Mirna želimo v naslednjem letu mnogo zanimivih snovi in mnogo spleto trdnih, prijaznih vezi. Za dobrodošlico slušateljem, organizatorjem in predavateljem prilagamo šopek naših del.

PRIJATELJ

Prijatelj je tisti,
ki stoji ti ob strani,
ko v življenju je najbolj hudo,
pomaga ti v stiski
in v pravem trenutku
prisrčno ti stisne roko.

Prijatelj je tisti,
ki te nežno objame,
ko v duši najbolj boli,
ti v mračnih večerih,
v samotnih nočeh,
svoje srce podari.

Iskren'ga **prijatelja**
ne najdeš povsod,
le malokdaj k njemu
privede te pot.
Srečen, res srečen lahko je le ta,
ki prav'ga **prijatelja** ob sebi ima.

Ivana Kovačič

PASTIRCEV ČAS

Zdaj ni več pastircev čas,
podobe te minulih časov kras,
nič več piščali v logu ne zvene,
pastirski ognji nič več ne gore.

Nekoč pa kravjih zvoncev glas,
je v jutru ranem zdramil nas,
pastir dremoten še in bosih nog,
živinico je gnal na pašo v log.

Pomladne veje leskove,
pri roki vedno so bile,
pastir si vrezal je piščal svojo,
vesel na paši piskal je na njo.

Rozalija Pepelnak

VINO

Je sladko, polsladko,
polsuho in suho,
bogato in staro,
je sveže, mlado in razigrano.

Je resno in modro,
nežno kot žamet,
kot pušelj iz rož čudovitih,
iz košare zrelega sadja, dišava.

V kapljici bistri je sonce in milost,
izkušnje, ljubezen neskončna,
je hrepenenje in pesem,
je glasba in biserni smeh.

Vse to in še več si, vino,
ti blagoslov in rosa nebeška,
ti žar plemeniti, ti žlahtnost,
ti raj in objem, ki vedno znova ogreje srce.

Danijela Krištof

Prvič so sanje prišle iznenada. Obiskale so jo neke noči in jo ponesle v popolnoma nov, nepoznan svet. Kako bi imenovala ta svet, ne ve. Ve le to, da je nedavno v spanju zašla vanje, kazale so življenje v drugačnem odtenku, čustvovanju in videnja okolja.

Šla je z moškim po poti med travniki in njivami, ki jim je dotik z nebom v daljavi tvoril čudovit gozd. Visoka drevesa bujnega zelenja so bila kot kulise med lepoto videnega in za njimi neznanega sveta. Nad pokrajino je bilo poveznjeno čudovito, modro nebo, kot da je slika vzeta iz poznega popoldneva. Držal jo je preko pasu, ona njega tudi. Tiho sta hodila po poti, pila lepote stvarstva in se v neskončni milini dotika zlivala drug v drugega. Brez besed, brez pogledov, le čutenje neke topline, miru, varnosti, le mogočna vez lepote, zaupanja in neskončne sreče. Bala se je spregovoriti, da bi se čar ne razblinil, čeprav je hotela in želela videti obraz, obraz, ki ga je nosil človek, ki ji je le s prijemom okrog pasu vlival čudovito čustvo, ki ga v svojem budnem življenju nikoli ni spoznala. O, da tega ne bi storila! Ko je k njemu obrnila obraz, da bi ga videla, se je zbudila. Trmasto je tiščala veke nad očmi, hotela se je vrniti v sanje, da bi spoznala, kdo je čudežna oseba, ki jo vodi v neskončni svet lepot. Nič več ni bilo spanca, jutro je prodiralo v sobo, v njene misli pa je sililo vprašanje, kaj ji sanje hočejo povedati.

O sanjah je govorila s prijateljicami, ki so vsaka po svoje razlagale njihov pomen. Nobeno pojasnilo je ni zadovoljilo. V svojih mislih je iskala poti in vzrok, moč nekega dožemanja drugačnega sveta. Kdo je moški, ki je vanjo z enim samim dotikom zlivlil toliko sreče, tišine, ki je govorila in pela o ljubezni. Ljubezen, mir koga, zakaj je prišel prav v njen čustveni svet? Je bil to objem mame in njenega telesa, ko se je še razvijala v njem, je bilo to naročje očeta? Je bil angel? Kdo bi jo imel tako neskončno rad, da bi z nežnim dotikom vanjo vlivlil toliko čudežnega občutenja in lepot? Jo je res kdaj kdo pobožal tako nežno kakor rahla sapica na tistem polju? Neslišno, komaj vidno, v valovanju zrelih trav, pa vendar z dotikom angelskih peruti. Težko je pričakovala noči s spancem, ko bi jo zopet zajele tiste prelepe sanje.

Minilo je nekaj mesecev in nočna podoba se je vrnila. Hodila sta po poti ob potoku, voda se je lesketala v svetlobi, beli oblaki so v njej risali svoje podobe. Nikjer nobenega človeka, nobenega ropota, le on in blagodejni občutek tišine. Njena roka je skrita počivala v njegovi dlani, iz katere se je vanjo pretakalo zaupanje. Čutila je veličino vesoljne ljubezni, spremljano od nežnih melodij. Od kje je prihajal zvok strun, ko vendar oko ni doseglo nobenega živega bitja, kot da so se za ta trenutek potuhnili vsa življenja. Le bujna, temno zelena trava in oddaljen, nepoznan, a neskončno mil napev sta polnila pokrajino. V njima ni bilo strasti, ne želje po telesni združitvi, le tisti skrivnostno čarobni trenutek. Mir in skrivnosten šepet sta ji polnila srce in dušo z ugodjem raja. Ni videla celega telesa, le dotik in bližino, spet je hotela videti, kdo je. To hotenje jo je porinilo v zavest, jutro novega dne, ki je posrkalo čar sanj in jo potegnilo v novo premišljevanje o sebi, o dogodkih, ki so polnili njeno življenjsko pot. V sanjah ni čutila skrbi, ni vedela za krivice, ni poznala strahu in prezira. Njeno otroštvo je bilo čisto. Kaj pa tisti dogodek, ko je imela komaj deset let? Je tudi tisto strahotno ponižanje izginilo, je tudi ta rana zaceljena brez brazgotin, je brez sledi izginila pod kopreno pozebo? Se je dogodek spremenil le v črno pošast, ki bo vstopu v realni svet zopet obudil vso grozo, strahoto in grožnjo smrti vseh njenih, če le pisne o dogodku? So bile sanje le obliž, neprepustna odeja, pokrivalo vsega grdega, kar je bilo vrženo v njeno življenje? Jo je resnično kdo tako ljubil, a sta se zgrešila? Vprašanja se prerivajo v njej, ponovno se razgovori s prijateljicami, nič več ne ugibajo o pomenu, le začudeno strmiijo vanjo. Le ena je nekaj rekla: »Morda je tisti, ki te je tako ljubil, res živel, a je že mrtev, zato ne moreš videti njegovega obraza?!«

Vsakodnevni ritem jo je iztrgal iz blodenj in želja po sanjah, nič več ni premišljevala o njihovem pomenu, rada pa se je vračala v občutek tistega miru in sreče, z nekim grenkim spoznanjem, da tako božanskega dotika in lepote krajine v resničnem življenju ni nikoli spoznala.

Minilo je nekaj tednov, morda mesecev, ko so sanje spet prišle. Tokrat drugače. Bila sta v veliki, lepi sobi, ko je začutila njegove roke, ki so močno, a nežno privijale – z glavo naslonjena na njegove prsi, je poslušala utrip njegovega srca. Tišina in bitje, ki ni bilo tako, kakor ga je poznala iz resničnega življenja. »Te rad imam, te rad imam,« je bilo njegovo srce. Sanje so pričarale ta nežen moment, ki ji je ostal v globokem spominu še v budni realnosti. V snu se ni mogla odločiti, da bi premaknila glavo, bala se je, da bo z najmanjšim premikom utišala čudežni odmev njegove notranjosti. Ne ve, koliko časa je trajala ta podoba, a ko se je hotela obrniti, je na omarici zazvonil telefon. Razočarana ga je zgrabila, hotela ga je utišati. Zaman! Budnost je pregnala čar in jo pahnila v stvaren, realen dan.

»Kaj se dogaja v meni?« se je spraševala. Kaj pomenijo trenutki duševne sreče, kaj sekunde ali minute nedokončanih sanj? Premislek – sklep! V mraku se je napotila na pokopališče. Sprehajala se je od groba do groba znancev, prijateljev. Ji bo kakšna gomila ali ime na marmorju pomagalo razkriti skrivnost rajske podobe sveta in doživljanje notranje sreče, miru in čistosti v nočnih srečanjih z neznancem? Globok večer. Že davno je horizont tonil v noč, ko je s pogledom drsela v temno sliko gozdov. Tišina, prelet zapoznele jate ptic. Morda jo vabijo pokojni, si je mislila, in če je v onostranstvu tako lepo, če tam vlada tak spokoj in mir, potem je med vami pokojnimi lepo. Zamaknjena v pozno, skrivnostno noč, je s počasnimi koraki odšla, počasi zapirala vrata pokopališča. Morda ji le mogočna sila dobrote skuša pomagati, da nekatere stvarno preživete grenkobe in krivice v sanjah izbriše za vedno, da se za vedno otrese krivice grenkobe pelina, da nikoli več ne zaplove med čeri, ki so barko njenega življenja spremenile v razbitine, ki plavajo izgubljene po oceanu njenega spomina. V tišini noči je zaznala prisluh: »Pozabi vse hudo, kar te je v življenju bolelo, žalostilo! Nekoč bo bolje!«. Bo res? Ve to Bog, usoda ali angel? Morda pa spet pridejo sanje in ji razkrijejo nočno skrivnost. Ali to bo, kdaj bo, ne ne!

Pavlina Hrovat

<http://www.google.si/search?num=10>

***Življenje je kratko,
pridobivanje izkušenj dolgotrajno,
ugodna priložnost redka,
izkušnja varljiva,
odločitev pa težka.***

SANJSKI KOTIČEK

Mara, upokojena učiteljica, rada poseda v vrtni uti, ko se večer vse bolj spogleduje z nočjo, zvezde pa že prekrivajo nebo, mesec se nasmiha izza gričev. Prav v tem času vse bolj čuti, da ima vsak človek v sebi svojo zgodbo. Pa ne samo to. Nekje globoko v duši se pod usedlinami skriva tudi košček močvirja, temnikastih spominov; nepričakovano butnejo na dan, zaskelijo.

V sanje ji že nekaj noči prihaja učenka Tanja, na njenem obrazu sledi posušenih solz, v očeh tesnoben izraz. Veliko let je že, kar jo je učila. Pa jo še sedaj spreleti drget ob spominu na dekletce in sanjski kotiček v učilnici. To so Marini otožni spomini. Vseh se ne more otresti, da bi odkrhnila vsaj delček tega notranjega močvirnatga sveta.

Misli so tako žive, da začne šepetati: »V kotu učilnice je bila dolga lesena polica, na njej pa polno lončkov z rožami; učenci so jih sami zasadili; veliko veselje so imeli z njimi. Radi so posedali med njimi. Prostorček so z navdušenjem imenovali sanjski kotiček. Kogar je kaj težilo, ali je imel težave z ocenami, ali pa je doma kaj zaškrípalo, je sedel med rože. Zatisnil je oči; obmiroval, kot bi iskal rešitev za težave. Tu je največkrat posedala Tanja. Zbegano dekletce. Razprtije v družini. Njena pripoved je droben, trpek trenutek, ki je vsem zaprl sapo.«

Tanja je sedela med rožami; tiha, z rdečico na licih, zazrta nekam vase. Nenadoma pa plane s stegnjenimi rokami, vsa razgreta, nasmejana poskakuje med klopmi. Na obrazu ena sama radost. Iz nje kar vrejo besede: »Sanjala sem, ati in mami sta skupaj, držita se za roke, lepo se gledata, smejeta ...« V hipu ji zmanjka besed, široko odpre oči, vsa je v solzah. Vztrepetala. Med ihtenjem in sunkovitim dihanjem se iz nje trgajo besede: »Pravljice ni več. Ati je kriv. Sinoči je spet pijan prišel domov. Razbijal je, s stolom je butnil mami. Potem se je zvrnil po tleh. Zbežali sva na senik. Tako sem žalostna! Tovarišica, zakaj se ati in mami nimata rada?«

Stisne se k tovarišici; srce ji razbija s težkimi udarci, solz je vse več. V učilnici je tesnobo, kot bi se vanjo splazila senca. Med učenci se plete nekaj novega. Tke se nevidna mreža prijateljstva, sočutja, pomoči. Brskajo po torbicah. Kaj vse se znajde na Tanjini klopi? Bonboni, čokolada, pomaranča, jabolko, plišasti medvedek, piščalka ... Dekletce je presenečeno. Kar ne more verjeti. Med solzami se zahvaljuje, boža predmete. Še nekaj globokih vzdihov, solze počasi usihajo. Otroci so ob njej. Vsak ji pove kaj toplega, prijetnega, prijemajo jo za roke.

Učiteljico Maro z vso ostrino stisne vprašanje: »Kaj bo vtkano v njeno otroštvo?« Ta košček njenega notranjega močvirnatga sveta še kar vztraja v njej, ne more se ga znebiti.

Anica Zidar

MUZEJ STARIH PREDMETOV

Matejka hodi v šesti razred. V šoli so se dogovorili, da si bodo ob koncu leta ogledali muzej s starimi predmeti. Doma pa se ji utrne privlačna misel: babica je vse stare predmete spravljala na podstrešje, čeprav se je mami jezila, da je vsem tem predmetom že odzvonilo. Sama navlaka.

Matejko kar odnese na podstrešje. Vrata močno škripajo, ko jih odpira. Kot bi vstopila v začarano deželico. Zatočnost. Temačnost. Pajčevine. Predmeti ležijo križem kražem. Odpre okno, prižge luč. Svetloba vznemiri netopirje, dremljejo v temačnem kotu. Res stara šara, jo spreleti misel. Hitro zgrabi brezovo metlo, staro krpo, omelo. Z metlo kar poplesuje. Predmete razvrsti, nekaj jih obesi po steni.

Ko se ji zazdi, da podstrešje ni več ropotarnica, pokliče babico Nežko: »Pridi, vabim te na izlet v tvoja mlada leta!« Babica se s težko hojo primaje na vrh. Gleda okoli sebe, zdrzne se, presenečena je in ganjena. V glasu se čuti, da golta solze: »To naj bi bilo naše podstrešje? Vse pospravljeno! Koliko je teh drobnih reči! Vse bi najraje objela, vsaj za nekaj trenutkov bi se podala v minule čase.«

Globoko zajame sapo, kot bi se v njej odprl vrelec spominov. Dotakne se kolovrata. Besede se s tresočim glasom sipljejo iz nje: »Ej, ti moj prijateljček! Veliko si nam pomagal. Veliko volne sem spredla. Koliko stvari napletla! Danes pa mladi skoraj ne znajo prijeti igle v roke.«

Veselo se nasmeje, ko zagleda reto, naslonjeno na steno. S toplim glasom začinja: »Radi smo te imeli. Koliko zrnja si nam prečistila! Takrat je bilo vsako zrnce dragoceno. Kruha ni bilo na pretek, rezine so bile tanke.«

Stopi korak naprej in že je ob gašperčku. Spomini ji privabijo smehljaj in besede: »Pozimi smo vanj nametali smrekovih storžev. Vsa kamra je bila polna vonja po hosti, po smoli. Nad njim smo sušili plenice.«

Pomakne se naprej, pred njo je zibelka. Oči ne more odvrniti od nje. Lepi spomini se dramijo v njej, sejejo nekaj toplega, prijetnega. Solze silijo v oči, a njen obraz je poln nenavadne svetlobe. Počasi niza besedo za besedo, preproste so, a polne miline: »Zibelka! Več rodov se je zibalo v njej. Tudi ti. Večkrat sem pozno v noč pela uspavanke. Pa še miška mi je pomagala, škrtnila je in zacvilila. Muca pa je v uspavanko vpletla svoj mrmjav.«

Njene besede padajo Matejki v dušo kot dragoceni kamenčki. Babica je od predmeta do predmeta bolj zgovorna, vsa v gibanju, pripoveduje tudi z rokami. Oči ji sijejo še topleje.

»Kaj vidim na steni? Srp. Bila sem najboljša žanjica. Dan se še ni izmotal iz noči, smo že bili na njivi. Na, tu zraven je pa cepec. Pomembna reč. Z njim smo kmalu po žetvi mlatili žito. S skednjev se je oglašalo pika, poka, pika poka.« Spomin ji nasuje v dušo toliko lepega, da poskuša zapeti o mlatičih. Potem se ustavi ob skrinji, podobe z rožami so že precej obledele. Z zadržanim dihom jo odpre. Koliko je drobnih reči!

»Poglej, dedova pipa, s srebrom okrašena! O, ded, prezgodaj si odšel.« Babici se utrne solza, z otožnim smehljajem polaga na tla: leseno solnico, pipec, star kavni mlinček, možnar, škatlico pisanih gumbov, šolne z visoko petko ... Ustnice ji zatrepetajo, zašepeta z razburjenim glasom: »Kako daleč je vse to! Matejka, hvala ti za ta izlet v minule dni! Vame je natresel veliko svetlobe. Zdaj pa bi bila rada sama, da se še malo poigram s temi spomini. Tako mi bo, kot bi hodila po rožnati pokrajini minulih dni. Spoštovanje do vseh teh reči ostanejo v človeku vse življenje. Pa še nekaj ti povem! Vse te reči so imele svoje življenje. Preživele so ga, kot preživi človek svoj čas.«

Matejko poboža po glavi. Kako lepa je babica v tem trenutku! Nasmejana, s tiho radostjo v očeh. Počasi se spusti navzdol po škripajočih stopnicah.

Pa tudi v Matejki se razrašča ogretost do vseh teh predmetov. To so dragoceni drobci iz nekega drugega časa. Vesela je, saj ima svoj muzej starih predmetov.

Anica Zidar

<http://www.google.si/search?num=10&hl>